Alkoholets

Fysiologiske og pathologiske Indflydelse

— paa —

Menneskelivet.

Af

Dr. K. T. Stabeck.

Første og Anden Del.

Chicago.
Skandinaven's Boghandel.
1885.

Alkoholets

Fysiologiske og pathologiske Indflydelse

— paa —

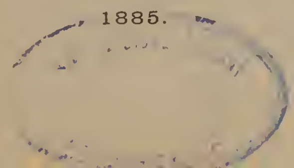
Menneskelivet.

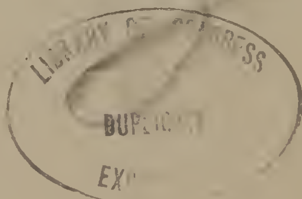
Af

Dr. K. T. Stabeck.

Forste Del.

Chicago:
Skandinaven's Boghandel.
1885.

JOHN ANDERSON & CO.
PRINTERS,
183, 185 & 187 N. Peoria St.

JOHN ANDERSON & CO.,
BINDERS,
Chicago, Illinois.

Forord.

Under dette Emnes Drøftelse agter jeg strængt taget at holde mig til videnskabelige Argumenter fra et medicinsk Standpunkt. Jeg ved vel, at der gives en Mængde Theorier angaaende denne Sag. Jeg skal imidlertid ikke lade mig paavirke, hverken paa den ene eller anden Maade af nogen social Indflydelse, men vil udelukkende basere mine Udsagn paa Beviser, Kjendsgjerninger og Talangivelser, som jeg fra forskjellige Kilder har forhvervet.

Jeg agter først at give en Beskrivelse over Alkoholets fysiologiske Virkning paa et normalt System og derpaa fortsætte med Undersøgelsen af Følgerne af en fortsat Nydelse af Alkohol. Dette benævner jeg Pathologien.

Læseren vil mærke, at jeg under Behandlingen af dette Emne hele Tiden vil komme til at bruge Udtrykket "Alkohol." Hermed menes enhver Substans, som er gjæret og indeholder Alkohol. Vin og Øl ere alkoholholdige, dog stærkt blandede, men deres virksomme Hovedbestanddel er Alkohol.

Gid nu Bogen maa finde en venlig Modtagelse og tjene til Oplysning iblandt mine Landsmænd. Da vil Forfatteren føle sig usigelig glad og godt betalt for de mange Timer, som han har anvendt ved Udarbeidelsen.

Racine, Wis., 1885.

K. T. Stabeck.

Alkoholets fysiologiske og pathologiske Indflydelse paa Menneskelivet.

Alkohol.

Alkohol produceres ved Gjæring af et mikroskopiskt, svampagtigt Stof paa visse Sorter Sukker, saasom Druesukker og Sukker, fremdragen af hvilkensomhelst Slags Stivelse; ligedan Virkning har det paa Melkesukker. Dets kemiske Bestanddele ere: Carbon (Kulstof), Hydrogen (Vandstof) og Oxygen (Surstof). I alle Tilfælder er det forbundet med Vand. Naar det er rent, eller nogenlunde rent, er det særdeles brændbart. Det afgiver ikke nogen blændende Belysning, men det frembringer en meget stærk Hede. Det koger ved 170 Grader Fahrenheit, men har endnu aldrig været frosset.

Alkohol frembringes ved Gjæring. Enhver sukkerholdig Saft, der bliver udsat for Luftens Paavirkning i nogen Tid og derpaa hensættes i en Temperatur af 85 Grader Fahrenheit, vil snart begynde at gjære, hvorefter et større Kvantum Kulsyre fremkommer. Sukkeret forsvinder og Alkohol findes i dets Sted.

Lad os tage Druesukker, for Exempel. Udsat for Luftens Paavirkning og en passende Temperatur, begynder det snart at gjære. Sukkeret forsvinder, medens Alkohol i dets Sted fremkommer. Det gjærede Fluidum kaldes i dette Tilfælde

Vin,

og indeholder fra 7 til 13 Procent Alkohol, i Forhold til det Kvantum Sukker, der findes i den for Øiemedet benyttede Druesaft.

Vin bliver undertiden fyldt paa Flasker forinden Gjæringen er fuldendt. Man har da en Vin indeholdende et mindre Kvantum Alkohol og mere eller mindre Sukker — en sød, sprudlende Vin. Champagne og Catawba hører til denne Sort Vine.

Medens Vand udgjør den væsentligste Del af alle Vine, er Alkohol en ikke ubetydelig Bestanddel. Edikkesyre findes ogsaa. Vin, der ei er sukkerholdig, kaldes paa Engelsk Dry Wines. Af syreholdige Vine er Catawba den fortrinligste. Kelly Island Catawba er saa god som nogen.

Beer

(Øl) brygges af maltet Byg, med Tilsætning af Humle. Det produceres kun ved langsom Gjæring i kolde Kjældere. Det indeholder fra 3 til 5 Procent Alkohol, fra 5 til 10 Procent Maltextrakt, en Del Kulsyre og Melkesyre samt et mindre Kvantum Potaske og Soda-Salt. Hovedbestanddelen i Øllet er Vand.

Ale

frembringes paa samme Maade som Øl, men Behandlingsmaaden er forskjellig. Gjæringen maa foregaa hurtigst muligt, og Kvantumet af Alkohol er større end i Øl, idet det rækker fra 5 til 8 Procent. Ale ligner Øl i sin Sammensætning; Hovedforskjellen er det større Kvantum Alkohol og det mindre Kvantum Sukker.

Cognac (Brandy)

produceres ved at man destillerer Vinen, der fremkommer af Druesaften. Den indeholder fra 50 til 60 Procent Alkohol. Resten er Vand, med Undtagelse af lidt ætherisk Olie, som er særlig for Vine.

Whiskey

laves af sønderknust Mais, Rug eller Hvede, og indeholder fra 30 til 50 Procent Alkohol. Der findes ogsaa Spor af Fuselolje, undertiden ogsaa Edikkesyre, Smørsyre og andre Syrer.

Gammel Cognac og Whiskey antages at være fortrinligere end den nytillavede. Ikke at de nødvendigvis indeholde mere Alkohol, men ved Syrens Reaktion paa Alkoholet fremkommer en særegen Sort Æther, der i betydelig Grad modificerer Smagen og Udseendet, samtidig som det ogsaa har sin lokale og konstitutionelle Paavirkning.

Følgende Tabel viser procentvis det virkelige Kvantum Alkohol, der gjennemsnitlig forefindes i de forskjellige Sorter Vine, Øl osv. i almindeligt Brug.

Ren Alkohol findes i Kumiss (en Drik, der tilberedes af Melkevalle) fra 1 til 3 Procent.

Tydsk Øl indeholder fra 3 til 5 Procent.

Amerikansk Øl, fra 5 til 7 Procent.

Hock- eller Rødvin, fra 8 til 11 Procent.

Champagne, fra 10 til 14 Procent.

Vine fra sydlige Egne (Port, Sherry, Madeira o. L.), fra 14 til 17 Procent.

Cognac og Whiskey, fra 30 til 50 Procent.

Virkelig pur og ren Alkohol frembringes kun ved forsigtig og gjentagen Destillering samt ved Anvendelsen

af Methoder, hvor Substanser, der lettelig forenes med Vand, benyttes.

Disse Behandlingsmaader have for os ingen særegen Interesse. Derimod er Alkoholets Sammensætning og Følgerne af dets Brug af langt større Vigtighed. Vi have omtalt dets Oprindelse, kemikalske Bestanddele og Sammensætning. Det staar nu tilbage for os at antyde dets Stilling og Magt, dets retmæssige Forbindelse til levende Væsener eller døde Gjenstande, dets Fortrinligheder og dets Ufortrinligheder, dets Evne til Skade eller Gavn, dets Værd som Føde og som Medicin.

Paa Kunstens, Videnskabens og Industriens Omraader er Alkohol saaatsige uundværligt. I Farmacien er det et af de vigtigste Stoffe, der benyttes. Som et almindeligt opløsende og bevarende Middel er det uden Lige. Heri indbefattes hele Sandheden angaaende Alkohol, med Hensyn til de livløse Gjenstande.

Under vort Forsøg paa at vise Alkoholets retmæssige Forhold til levende Væsener, særlig dets Indflydelse paa Mennesket, dets Stilling og Magt under Sundhed og Sygdom, dets Egenskab som Føde- og Lægemiddel, bliver det nødvendigt, forudgaaende at begynde vore Undersøgelser med et almindeligt Overblik over den menneskelige Organisme — betragtende dens Sammensætning, Bestanddele, Evner, Trang, Tilbøieligheder osv.

Vi erfare, at Hovedbestanddelene i det menneskelige Legeme bestaa af Carbon (Kulstof), Hydrogen (Vandstof), Oxygen (Surstof) og Nitrogen (Kvælstof). Dertil findes ogsaa Svovl, Fosfor, Chlor, So-

dium, Kalium, Calcium, Magnesia, Jern og andet i mindre Kvantiteter.

Vi ved, det er blevet sagt, at Mennesket er en Affødning af Universet, og at alle de Elementer, som findes i Himlen og paa Jorden, ogsaa kunne findes i det menneskelige Legeme, og at Umuligheden af at godtgjøre denne Hypothese op til den nærværende Tid er et negativt Bevis. Vi kunne ikke godkjende denne Tanke.

De ovenfor nævnte Bestanddele i deres forskjellige Kombinationer udgjør det Solide, det Flydende og det Gasholdige i det menneskelige Legeme. Dette levende Væsen, omgivet af det rette Element, ren Luft, og i Besiddelse af passende Næringsstoffe — Fødemidler — er istand til at bibeholde en sund Tilværelse i femti, ja op til hundrede Aar.

Dersom vi undersøge dette Legeme nøie, finde vi, at en lige Sundhedstilstand udvises i hvert Organ og i hver Cellevæv. Taget i sin Helhed finder man Ensformighed i Udtryk hos de forskjellige Individer. Der er f. Ex. en ligeartet Temperatur, Slimhinden har Lighed i Farve, der er Harmoni i Puls- eller Hjerteslagene, i Aandedrættet osv. Fortsætte vi saa vore Undersøgelser noget videre, ville vi erfare, at hele Legemet — nogle Dele mere end andre — er i en uophørlig Bevægelse. Et vist Kvantum nerve-, muskel- eller vædskeholdig Cellevæv udslides eller fortørres stadig og bliver foreløbig i Ustand til at udføre sin Funktion i det menneskelige Maskineri eller Organisme.

Dette saaledes udslidte Stof maa paa en passende Maade fjernes gjennem de forskjellige Afløbskanaler, samtidig som det uophørlig maa erstattes med nyt Material. Fornyelsen af Cellevæven foregaar gjennem Blo-

det i Pulsaaren. Denne Opsliden af Cellevæv er vedligeholdende, og det maa ei alene gjenerstattes eftersom det forbruges, men maa ogsaa være af en vis Kvalitet.

For at kunne oplive og opfriske, maa Blodet være rent. Efterat dets oplivende Bestanddele ere forbrugte, bliver det urent og taber da sin Livskraft. Ved hvert Gjennemløb i Legemet taber det baade i Kvantitet og Kvalitet, og dette Tab maa gjenerstattes. Dette sker væsentlig gjennem Maven.

Føde nydes og fordøies. Den blodforøgende, livgivende Vædske fratrækkes Maven og Næringskanalen, faar Indpas i Blodet, renses ved at passere gjennem Lungerne og danner derpaa ny Cellevæv. Gjennem disse forskjellige Forvandlinger udvikler sig Bevægelse, Varme, Livskraft.

En lige Fordeling af Forbrug og Fornyelse af det livgivende Material betegner Sundhed. Overgaar Forbruget Fornyelsen, og Cellevævene fortæres for hurtigt, paafølges det af overvættes Hede, og Personen lider da af, hvad man kalder Feber. Dersom denne ikke standses itide, har det Døden tilfølge. Sygdommen kan være langsom, men den visse Undergang bliver det dog i Enden.

Hvor Forbruget igjen paa den anden Haand er normalt, men Fornyelsen utilstrækkelig, der vil Individet gradvis tabe Livskraften, Sundheden, og komme i en for tidlig Grav. For at Livskraften kan bibeholdes og Sundheden blive af Varighed, maa Legemet indtage et passende Kvantum Næringsstof — Føde.

Nu, da vi ere komne saa vidt, ville vi betragte de forskjellige Næringsmidler og, som vi skrider fremad, undersøge Alkoholets Krav som et medvirkende Middel paa dette Omraade.

Spørgsmaalet opstaar nu: "Hvoraf bestaar Føde?" Vi kunne maaske svare: "Af hvadsomhelst, der fyldestgjør Legemets Krav." Men i Almindelighed benytte vi saadant Udtryk i en ei saa omfattende Forstand, idet vi som Føde kun hentyder til nærende Levnetsmidler, der nydes i enten en fast eller flydende Form, i den Hensigt at Systemets forskjellige Organer derved vedligeholder sin Kraft og Virkeevne.

Da det menneskelige Legeme er sammensat af forskjellige Bestanddele, vil det snart sees, at disse, for at kunne vedligeholdes, maa forsynes med saadanne Næringsstoffe, at enhver Mangel, ethvert Krav, bliver afhjulpet.

Dr. Hunt har Ret, naar han siger: "Enhver Artikel, der skal gjælde for Fødemiddel, maa være af den Beskaffenhed, at det forvandles til Cellevæv eller Vædske og derved bliver medhjælpelig i at bibringe sund Livskraft, og saaledes understøtte Legemet under Udførelsen af dets normale Funktioner. Heri indbefattes den Energi, som trænges under dets eget Fordøielsesværk og Gjenopbyggelse af udtømte Livskræfter samt ogsaa den Livskraft, der maa fremavles til fortsat Forbrug under Legemets Dyst med den omkringværende Verden. Saa bestemt bliver Forholdet mellem det menneskelige System og Føden, ved hvilken det holdes vedlige, at vi med Hensyn til de fleste Næringsmidler forblive i Tvivl. Tager vi nogle af de uafviselig nærende Stoffe og udsætter dem for kemisk Analyse, og derpaa anvender samme Undersøgelsesmethode paa den Materie eller det Stof, der udgjør det menneskelige Legeme, vilde det ikke tage lang Tid for os at opdage en fælles Eiendommelighed hos begge."

Frowne siger, at den Føde, det menneskelige Legeme

kræver for Ophold og Næring, maa bestaa af de samme — eller næsten de samme — kemiske Bestanddele som selve Legemet.

Dette er i en abstrakt Forstand sandt, men ikke saaledes at forstaa, et enhver Artikel maa besidde hver Egenskab, som findes i Legemet, for at henregnes til Føde. En feilagtig Anskuelse er denne vistnok, men mange til Yderligheder gaaende Tænkende har dog hyldet saadanne Anskuelser.

Enhver Sag svækkes ved at man gaar til Yderligheder. Sandheden er, at vi have to Slags Føde — en, der er nitrogenholdig, og en anden, hvori Nitrogen ikke findes. I Albumin (hvoraf en Mængde findes i Æg), i Beaf og i Melk har man gode Exempler paa Fødestoffe, som ere nitrogenholdige.

I sit store Værk omhandlende Næringsmidler, skriver Pavy: "Det hører til Fornuften, at der for Legemets forskjellige Organers Bestaaen og Vedligeholdelse maa anvendes nitrogenholdige Substanser, da Nitrogen er en nødvendig Bestanddel i deres Konstitution."

Fødemidler, som ei ere nitrogenholdige, kan ikke ved egen Drift opholde Livet hos et Menneske. Som Exempler paa Artikler, der er ikke nitrogenholdige, kan nævnes Fedt, Sukker og Alkohol. Disse indeholde Carbon (Kulstof), Hydrogen (Vandstof) og Oxygen (Surstof)."

Pavy skriver videre:

"Uagtet at nitrogenholdige Bestanddele ere absolut nødvendige for at opholde Livet, saa har man dog god Grund til at antage, at Fedtstof er nødvendig for Dannelsen af Cellevæv. Det lader til at være betydelig sammenblandet med nitrogenholdigt Stof i de dyriske Be-

standdele. Fedt maa derfor betragtes som et Næringsmiddel saavelsom et ophedende Varmestof.

Medens nitrogenholdige Bestanddele besidde de rette Elementer for Næring, følger det derfor ingenlunde, at de begrændses for dette Øiemed; thi de ere upaatvivlelig behjælpelige med at opretholde Legemets Temperatur. Og medens Fedtstoffe, der ei besidde nitrogenholdige Bestanddele, upaatvivlelig ere rigtig hedefrembringende Sammensætninger, og medens de af sig selv ei kunne bidrage Alt til den nødvendige Fremavling af Cellevæv, saa tager de dog en vigtig Del i Værket. Nuvel, dette leder os til en direkte Betragtning af Alkohol som Næringsmiddel. Lig Sukkeret og Fedtet bliver det af Nogle betragtet som tilhørende det ikke-nitrogenholdige Fødestof.

Er det et Faktum, at Alkohol under nogensomhelst Omstændighed kan betragtes som et Fødemiddel? Dette er et vigtigt Spørgsmaal, og mange ville maaske blive forbausede ved at erfare, at det fremdeles efter saa mange Aars taalmodig Granskning og Undersøgelse staar ubesvaret. Desuagtet er det sandt, at vi finde Genier og Tænkere paa begge Sider af Kontinentet, der betragte dette Spørgsmaal fra modsatte Synspunkter. En paastaar det er næringsholdigt, en Anden siger det ikke er næringsholdigt, medens en Tredie indrømmer, at det maaske kan indeholde nærende Bestanddele, begrændsende det under visse Forhold, da det maaske kan bidrage et lidet Mon af Mangel paa en mere passende Substans.

Liebig var af den Mening, at Alkohol kun var Fedtet underordnet som et hjælpsomt Middel for Aandedrættet. Efter hans Anskuelse tærede det Legemet

ved Oxydering*), lig andre Substanser, der ikke ere nitrogenholdige. Liebigs Theori mødte fra først af en almindelig Antagelse. Lallemand og Andre opdagede imidlertid, at Alkohol passerede ud af Legemet i en uforandret Tilstand, efterat være fordøiet. Det iagttoges, at naar Alkohol anvendtes, blev det snart synbart i Udtømmelser fra Lungerne, Huden og andre Legemsdele. Denne Opdagelse blev Aarsagen til at Alkohol ei anerkjendtes som et næringsgivende Stof.

I sit Værk omhandlende Pirremidler og Sovemidler henkaster Dr. Austie mange Tvivl angaaende Sundheden af Lallemands og Andres Theorier — Slutninger, der gik ud paa, at alt Alkohol, som nydes, passerer gjennem Legemet uforandret.

Tagende i Betragtning Alkoholets let forblandende Karakter, nære vi ingen Tvivl om, at Alkohol i forskjellige Tilfælde passerer fra Legemet i en uforandret Skikkelse, som angivet, dog bliver den større Del oxyderet i Systemet, forudsat at det ikke overstiger en Unze eller en og en halv Unze. Dersom dette er Tilfældet (og Kjendsgjerningerne vi have for Haanden berettiger os at drage en saadan Slutning), da kan det med Vished antages, at den Oxydering, som paafølger Alkoholets Fortæring i Systemet, resulterer i et tilsvarende Tab af Livskraft.

Men, dersom mere end en Unze, eller en og en halv Unze, tages i Løbet af et Døgn, da udtømmes Alkoholet i sin oprindelige Skikkelse gjennem Lungerne, Nyrerne og Porerne i Huden, og udmatter Individet i Forhold til det nydte Kvantum. Desaarsag maa det være skadeligt.

---

*) Med Oxydering menes der, at Kulstoffet (Carbon) i Blodet kommer i Berørelse i Lungerne med Surstoffet (Oxygen), hvorved Kulstoffet bliver opbrændt eller fortæret. Dette er den Proces, ved hvilken vort Legeme vedligeholder sin Varme.

Antage vi nu den Forudsætning, at Alkohol kan blive oxyderet i Systemet, og at det under visse Forhold kan træde i Stedet for mere passende Aandedræts-Føde, saa er dermed Spørgsmaalet om dets almindelige Nytte ikke afgjort. — Langtfra. Thi medens det for en Del kan fortæres af Systemet — og herom behøve vi ikke at tvivle — saa vil dets Tilstedeværelse i Systemet, paa Slimhinderne og i Blodet maaske have tilfølge, at det betydelig begrændser dets formodede vigtige Egenskaber som et opvarmende Element i Føden.

Lad os undersoge denne Sag nøie. Ingen Fysiologist af Betydning vil paastaa, at Alkohol er en Stedfortræder for de retmæssige ikke-nitrogenholdige Næringsstoffe, Fedt og Sukker. Alt, hvad der kan muligvis tillægges det er, at det nok kan træde i Stedet for disse Artikler, men derved opstaar et betydeligt Tab; thi medens Temperaturen for en kortere Tid kan holdes oppe, vil Virkningen ikke være af Varighed.

Der findes Intet i Alkohol, som i ringeste Mon opbygger; tvertimod, under et fortsat Forbrug vil Cellevævene visseligen tabe baade i Vægt og Virkeevne.

At Alkohol i en Forstand er Gift, det er noget, Ingen vil benægte saavidt os bekjendt. Thi hvilkesomhelst Stoffe, der kan skade et levende Væsen gjennem dets Nydelse, betragtes som Gift. De vigtigste Spørgmaal bliver: "Hvorledes virker Alkohol som Gift? Og paa hvilken Maade fremkommer de sandselige og farlige Indflydelser paa Systemet?" Tager man det indvendig, gjælder dets første Paavirkning Slimhinderne i Maven og Mavens Indhold.

Alkohol i nogenlunde ren eller ublandet Tilstand nydes sjelden. Det maa, for at være modtagelligt for

Maven, være betydelig opblandet. Men i en saaledes opblandet Form er dets første Virkninger aldeles forskjellige fra de, Folk i Almindeljghed, der ere vante til en maadeholden eller yderliggaaende Drikken, ville antage.

For det Første bliver Mavens naturlige Slim eller Vædske betydelig beskadiget, idet den tildels stivner (bliver tyk), og derfor i Ustand til at udøve dens bestemte Funktioner.

Paa Mavehinden udøver Alkohol en stimulerende, irriterende Indflydelse, og kan i Begyndelsen, naar det ei nydes i altfor stort Kvantum, ikke afstedkomme synderlig Skade. Men tager man hyppige og større Kvantiteter, især dersom Drikkevarerne ere i betydelig Grad alkoholholdige, saasom Whiskey, vil man snart mærke Kongestion og Inflammation istedetfor den midlertidige Oplivelse. Mavehinden faar en mørk, rødlig Farve, bliver opsvulmet, og dens Funktioner desaarsag i stærk Grad indskrænkede. Appetiten tabes, og Fordøielsen besværes paa forskjellige Maader. I enkelte Tilfælde kan Føden slet ikke fordøies; Maven negter at modtage den, og den kommer op igjen blandet med en slimagtig, grongul Vædske, der kommer fra de beskadigede Slimhinder i Maven.

Hos en regelmæssig Drikker findes Maven næsten altid i Uorden; den bliver i Ustand til at udføre sine Funktioner som Fordøielsesorgan for Føde; derimod antager den nærmere Skikkelsen af en Svamp, der tilsuger sig og sender gjennem Blodet i hele Systemet Øl, Whiskey og andre berusende Drikke.

Patienten — man maa kalde ham Patient, thi enhver stadig Drikker er en Patient — lider af Dyspepsia (Ufordøielighed), han mærker en brændende Fornemmelse rundt Hjertet, en sugende, tærende Fornemmelse i Maven,

Opstød af surholdige Stoffe o. L. Intet Under er det derfor, at en Dranker altid er besværet med ildelugtende Aandedræt.

Dersom de unge Damer ønsker at møde med vellugtende Duftninger paa Dørtærskelen af deres fremtidige Hjem, maa de tage sig iagt for Mænd, der haandtere og nyde dette urene Stof.

Men Alkoholets lokale Virkning paa Maven, som vi saa løselig har berørt, er af kun ringe Betydning i Forhold til dets skadelige Følger paa Blodet, Leveren, Nyrerne og Nervesystemet. Lader os dvæle ved denne Sag et Øieblik. Hvad bliver der af Alkoholet efterat det har faaet Indpas i Maven? Størsteparten inddrages i Aarerne og blandes med Blodet under dets almindelige Omløb. Det forgifter Bloder efterhaanden som det optages af dette. Efter en kort Tids Forløb naar det Nervesystemets Centrum, og hvis det nydte Kvantum har været rigelig, indtræffer der hyppigt apoplektiske Slagtilfælde, og en pludselig Død er da gjerne Følgen.

Dersom f. Ex. en Mand, som er uvant med Nydelsen af Spirituosa, skulde drikke en Quart Cognac i den kortest mulige Tid, vilde han falde død om paa Stedet. Et Slag i Hovedet kunde ikke have en snarere Virkning. Disse ere imidlertid rystende Oplysninger.

Hvorledes forgifter Alkohol Blodet?

Jo, sammenblandet med Blodet bliver dette fortyndet og er mere tilbøielig til Afgang fra Legemet paa forskjellige Vis. Dersom en gammel Dranker bliver farlig syg af Dysenteri eller Tyfusfeber, da er det alle Læger en bekjendt Sag, at Forblødning gjerne medfølger, og Enhver ved, hvor vanskeligt det er at forebygge dets Forekomst. Det er ufavorabelt Kjendemærke til alle Tider.

Lader os tage Advarsel itide; thi dersom nogen af vore Læsere tror, at en daglig Nydelse af Alkohol vil forlænge deres Levetid, formindske Sandsynligheden af indtrædende Sygdom, eller at det paa noget Vis vil være gavnligt for dem efterat de ere kastede paa Sygeleiet, kan vi kun sige, at de svæve i Vildfarelse, og jo snarere de ophøre med Brugen af stærke Drikke, des bedre.

Vi ville nu fortsætte med vor Forklaring angaaende Blodets Forandring.

I min Fortale lod jeg hentyde til Forbrug og Fornyelse. Vi erfarer, at de udslidte Organismer, naar Mennesket er i en frisk, sund Tilstand, optages af Blodet, der gjennemstrømmer Aarerne, og føres til Lungerne for der at omarbeides, blive oxyderede og fornyede eller ogsaa bortfjernede gjennem de forskjellige Udtømmelseskilder.

Naar Blodet er saaledes renset ved Oxydering i Lungerne eller under sin Passage gjennem de forskjellige Renselsesorganer, strømmer det videre til Hjertet og derfra gjennem Pulsaarerne til alle Dele af Legemet, i den Hensigt, at opbygge, styrke og forbedre Cellevævene. Nu kunne vi Alle indse, hvor magtpaaliggende det er at holde Blodet rent, saa at Opbygningsværket kan blive fuldstændigt og de nye Cellevæve vorde sunde. Vi ville ligeledes indse Vigtigheden af, at Maden, vi spiser, Vandet, vi drikker, kortsagt Alt, som er meddelagtig i Rekonstruktion af Blodet, der skal give Legemet Livskraften, er rent og uskadeligt.

Men hvorledes kan Alkohol hindre Opbyggelsesværket og Fjernelsen af opslidte Materier? Naar vi nu atter henpeger paa Lungerne, bor vi lægge særlig Vægt paa, hvad der foregaar i dem under en sund Tilstand. Naar det giftige eller urene Blod strømmer til Lungerne, befor-

drende med sig udslidte eller beskadigede Materier eller Fedtstof, kommer det i Berørelse med Luften, som er indaandet gjennem Luftrøret. Luften afkaster sit Surstof (Oxygen), som derpaa bliver forenet med det Kulstof (Carbon) og Kvælstof (Nitrogen), som findes i det forslidte fedtholdige Blod. Hermed bliver Blodet renset og kan atter fortsætte sin livvedligeholdende Virksomhed.

Dersom et umaadeligt Kvantum brændbart Stof, lig Alkohol, for Exempel, førtes fra Maven til Lungerne sammen med den forslidte Materie, som paa en naturlig Maade fremkommer ved hvert Blodomløb, hvad vilde vi da kunne observere? Vi vilde lægge Mærke til, at Alkohol havde en større Tiltrækningskraft for Surstoffet end for den udslidte Materie. Og dersom et større Kvantum har været nydt — mere end en Unze eller halvanden Unze — i Løbet af et Døgn, da bliver Surstoffet maaske i sin Helhed indtrukket i Spirituosaen, og de Urenheder i Blodet, som ved Hjælp deraf skulde fjernes eller forædles, forbliver desaarsag rindende i Aarerne uforandret. Saaledes dannes usundt, giftigt Blod, der gjennemstrømmer Pulsaarerne og de mindre Aarers Haarrør.

Kan man nu undres over, at et Menneske, der fortsætter med Nydelsen af Alkohol i nogle Timer, bliver purpurrød i Ansigtet? Faktum er, at han, lig en Mand med en Snare om Halsen, holder paa at forgaa af Mangel paa frisk Luft. Rigtignok indaander han et tilstrækkeligt Kvantum, men Alkoholet trækker det til sig og udtømmer dets oplivende Elementer forinden det faar Leilighed til at rense Blodet. Paa denne Maade forgifter Alkohol Blodet, idet det trækker Surstoffet fra Lungerne til sig selv, uden at efterlade tilstrækkeligt til Blodets Renselse eller en Fornyelse af Livskraft.

Man ved, at mange Meunesker kunne leve i flere Aar under saadanne mislige Forholde, ja der gives endog dem, der tror, at de daglig bliver raskere og tiltager i Styrke ved en jævn Nydelse af Alkohol.

Den forslidte Materie i Blodet lader ofte til at blive forvandlet til Fedtstof, og en Drankers Blod vil derfor findes at være umaadelig fedtholdigt samt blandet med tykke, giftholdige Vædsker. Disse Vædsker, der er optaget i Systemet, frembringer den modbydelige Stank, som man mærker hos et drikkende Menneske, og som fremkommer gjennem Aandedrættet, ved Sved og andre Udtømmelser. Det er ligefrem Dunster fra legemlige Organer i en Tilstand af Forraadnelse.

Den stadige Dranker giver umiskjendelige Tegn paa fordærvede Fordøielsesorganer. Han er daarlig næret, sammenskrumpen eller opblæst, har en mat Ansigtsfarve og er svag og afmægtig. Dertil ere Cellevævene i hans Legeme betydelig vandholdige. Nogle bliver magre ved Drik, Andre tillægger sig Fedme. Denne Fedme er imidlertid meget skadelig, idet den hyppigst fremkommer i de forkjerte Dele af Legemet, netop hvor Fedme ei burde findes. Dannelsen af Fedme indvortes er meget skadelig, da den hviler trykkende paa Livsorganerne; og den delvise Forvandling af muskelholdige Cellevæv til Fedtstof gjennem en fortsat Brug af Alkohol i en eller anden Skikkelse, lægger Spiren til nogle af de farligste Sygdomme, som Mennesket kan blive udsat for.

Folk, der tilsyneladende ere friske og raske, og som, ved Nydelsen af Alkohol, tillægger sig Fedme, ved maaske ikke, at de gradvis og sikkert lægger Spiren til fremtidig Sygdom. Dersom vi ønske at have god Fordøielse, sund Livskraft, en regelmæssig Fornyelse af Cellevæv gjennem

hele Legemet, hvilket bliver kjendelig ved solide Muskler, en lys, ren Hud, et oplivet Aasyn, rent Aandedræt og rolig Søvn, maa vi afholde os fra en overstadig Nydelse af Alkohol, ligemeget under hvilken Form eller Skikkelse den end er.

Bartholow forklarer meget tydelig Virkningen af en stadig Nydelse af Alkohol paa Leveren: "Da Alkohol er en Substans, der med yderste Lethed lader sig forblande, gjennemløber det Blodet med stor Hurtighed. Og maaske Alt, hvad Maven indtager deraf, passerer fra dette Organ gjennem Blodet, uden at gjennemstrømme de mindre Tarme. Leveren bliver selvfølgelig det første Organ, efter Maven, paa hvilken Alkoholet gjør sin Indflydelse gjældende. Nu, da Blodet i Hovedaaren er blevet ophidset af Alkohol, bidrager det til midlertidig at bringe Cellerne i Leveren i forøget Virksomhed, og, som Tilfældet er med Maven, en Forøgelse af kirtelagtig Vædske finder Sted. Men en saadan hyppig Nydelse af Pirremidler, og Organernes derved efterfølgende Overanstrængelse, resulterer kun i Beskadigelse eller endog Tab af de rette Funktioner i denne Legemsdel; hvilket ogsaa sker ifølge de naturlige Love.

Cellerne i Leveren frembringer en ufuldstændig Substans, naar de blive overanstrængte, de svinde ind, optørres og formindskes i Størrelse, og den med Leveren forbundne Cellevæv anfægtes af Hyperplasea. Den første Følge af de forandrede Organismer er en Forstørrelse af selve Organet, men ved Cellernes eller Blodkarrenes Sammenskrumpning og en Sammentrækning af den nylig nævnte Forbindelses-Cellevæv, bliver Leveren mindre indsvindende og mere haard. Til denne Organismeforandring har man anvendt Benævnelsen Cirrhosis.

Under saadanne Forholde lider man af nedtrykt Sindsstemning, Sløvhed, Dyspepsia, Vattersot og andre Onder, Symptomerne af hvilke ere vore kyndige Læger noksom bekjendte.

I visse Tilfælde har Alkohol en uheldig Virkning paa Nyrerne, idet det hæmmer deres Funktioner, forinden nogen videre Skade er vederfaret Leveren.

Endel Mennesker kunne ikke taale stimulerende Midler i noget længere Tidsrum. Snart mærker de Smerter i Nyrernes Regioner — Nyrebetændelse og Urinafsondring.

Vi have allerede hentydet til Alkoholets Virkning paa Nervesystemet. Vi ved, hvordan det kan, som ved et Slag eller Rystelse, afstedkomme en pludselig Død. Men det nydte Kvantum er maaske ikke tilstrækkelig til øieblikkelig at berøve Livet. Under en Tilstand, der ikke er langt fra apoplektisk, mærker man hos Individet et blodsprængt Ansigt, stærkt arbeidende Puls, tungt, besværligt og lydeligt Aandedræt og fuldstændig Bevidstløshed. Den indtagne Alkohol er naaet til Hjernecentrum, og har saagodtsom standset Nervernes Virksomhed.

Naar Alkohol nydes gradvis og gradvis stiger til Hjernen, mærker man i Begyndelsen en oplivende Fornemmelse, Tankeorganerne ophidses og en spændt Tankekraft indtræder, hvilket ogsaa kommer tilsyne ved tiltagende Munterhed i Stemningen, stor Snakkelyst og en hurtig og omvexlende Tankeretning. Det endelige Resultat i saadanne Tilfælde er for de Fleste vistnok bekjendt. Det er en Gjentagelse paa Gjentagelse af Drikken, og man standser ikke førend man er fuld — fuld, bestialsk beruset. Hyppige "Perialer" af denne Beskaffenhed efterfølges gjerne af stærk Delirium, som senere maa-

ske udarter sig til Delirium tremens — og da er Vedkommende ei længere Herre over sig selv.

Det er unødvendig for mig yderligere at bemale dette Billede. Drukkenskaben i dens forskjellige Skikkelser have vi alle læst om, hørt omtale og maaske været Vidner til fra Tid til anden. Vi skulle erindre, at i ethvert Tilfælde af Drik, er fra Begyndelsen Villiekraften hos Individet sløvet. Tanken bliver uklar og Aanden svækkes; intet Menneske er under Alkoholets Indflydelse i den Grad sikker eller beretiget til Tiltro, som naar det befinder sig i normal Tilstand.

Det er vistnok sandt, at man kan træffe Mennesker, som i saa langt et Tidsrum og i en saa stærk Grad har været hengiven til Drik, at de tror de ville omkomme uden Alkohol. De bilde sig ind, at de for at bibeholde Ligevægten og for at kunne udrette deres daglige Gjerning, maa have stimulerende Drikke.

Hvilken sørgelig Forfatning!

Saadanne Mennesker ere hverken at have Tiltro eller Paalidelighed til. For klare Tanker, ærligt Arbeide, paalidelige Raad og Vink og sømmelig Opførsel, samt for dygtige Lovgivere og Fortolkere, duelige Læger ved Sygeleiet, og trofaste Fædre og Mødre i Hjemmet, maa vi have afholdende Mænd og Kvinder!

I dette Land er Alkohol en særdeles populær Artikel som Medicin, og synes Folk godt om det naar de ere friske og raske, saa vil de synes endnu bedre om det i Skikkelse af Medicin under et ubetydeligt Sygdomstilfælde. Der gives vistnok mange, som hellere foretrækker at være noget syg, end at være det tilvante stimulerende Middel foruden.

Men kan man virkelig gjøre Brug af Alkohol som Medicin?

Medens vi ikke kunne negte at give den Plads blandt Mediciner, saa er det dog visselig en af de usleste Artikler, som findes i materia medica. Med Mediciner mener vi enhver Substans, som besidder opbyggende Egenskaber — Substanser, der gjenopbygger det nedbrudte System, formindsker eller stiller Smerterne og kurerer Sygdommen.

En Medicins Værd beror paa dens Evne til at udføre disse Gjerninger hurtigt og fuldstændigt, uden at hverken Patienten eller den, der foreskriver eller præparerer den, løber nogen Resiko. I simple Tilfælde, hvor Alkohol i en eller anden Form bliver benyttet, enten som en midlertidig Stimulant eller som et opvarmende Middel, kan maaske noget gavnligt udrettes, og kun liden Skade paafølger. Det kan bruges midlertidig som et Slags Bedøvelsesmiddel, tildels formindskende Smerterne. Ved chirurgiske Operationer af mindre Betydning svarer det nok saa godt til Hensigten, ved Hjælp af Alkohol at frembringe hos Patenten eu Sløvhedsfølelse. Under Alkoholets stimulerende Indflydelse bærer han taalmodig de Smerter, han ellers ikke vilde udholde.

Det kan ogsaa i mindre Kvantitet benyttes til Oplivelse i Tilfælde af pludselige Rystelser, fremkaldte ved Skræk, Overraskelser o. L. I mindre, ofte gjentagne Kvantiteter bidrager Alkohol til forøget Virksomhed i Hjertet, og en stærkere Blodtemperatur paafølger. I nogle Febertilfælde — Typhus — Nervefeber i Særdeleshed — foregaar der hyppigt en Svækkelse i Nervesystemet, under hvilket Livsorganerne kun daarligt udfører deres Funktioner og truer med aldeles at standse deres

Virksomhed. Under saadanne Tilfælde ty man gjerne hen til stimulerende Midler. Alkohol bringer Nervesystemet i Aktivitet, og dette bidrager til forøget Virksomhed i de andre Livsorganer.

Alkohol frembringer maaske ikke virkelig Kraft, men det ophidser Livsorganerne og skaber en fornyet Oplivelse i den Livskraft, som endnu findes. Man mærker, at Patienten oplives under dets Indflydelse, at han Time for Time bliver bedre. — Sundheden vender tilbage, Øinene antage et klarere, fastere Blik, Pulsslagene blive mere regelmæssige og stærkere, Tungen renere og ikke saa tør, Aandedrættet mindre besværende — kortsagt, Fornemmelserne blive i det Hele taget behageligere.

Men dette Alkohol giver ingenlunde Patienten fornyet Livskraft som Fødemiddel at betragte, hvilket af enkelte Folk maaske kunde antages. Det stimulerer Nervesystemet hos den Syge og oplivеr; derfor har det her netop den modsatte Virkning af, hvad det vil have paa et sundt, friskt Menneske; thi hos et saadant vilde det frembringe Svækkelse eller Sygdom. Men i nærværende Tilfælde er Kvantumet saaledes begrændset, at dets ophidsende Egenskaber kun fremkalder fornyet Liv hos Patienten. Det fremskynder en forøget Virksomhed i Nervesystemet, hvilket forebygger at Livsorganerne i det Hele taget standser deres Arbeide. Dog vilde Livskraften ved for stærke eller hyppige Dosis snart opbruges, og der er altid Fare for, at man kan overskride.

Man skulde forsøge paa at tage Næringsmidler snarest muligt, thi uden Føde vil Alkohol ikke længe holde en Patient oppe.

Medens vi erkjender Alkoholets Evner som Stimulant, saa er dog Sfæren for dets Brug betydelig ind-

skrænket baade med Hensyn til Tid og Kvantum. I alle Tilfælde, hvor Dag for Dag Alkoholets Virkning undersøges, finder man sig stedse i Fare for, at nogle af de ved Nydelsen af denne Medicin forekommende Onder og Ulemper kunne forefindes. Hvor et for stort Kvantum gives Patienten, der vil øieblikkelig den tiloversværende Livskraft svækkes.

Prof. Loomis bemærker meget passende, at selv hvor det er nødvendigt at understøtte Hjertets Funktioner og at bruge en eller anden Stimulant, saa burde følgende Regler efterfølges: de bør aldrig gives eller foreskrives paa en hensynsløs Maade eller paa Lykke og Fromme,— saaledes bør man, for Exempel, ikke give en Patient Pirremidler kun fordi han lider af Tyfusfeber. For det Andet: hvor der næres Tvivl om Gavnligheden af, at anvende stimulerende Midler, gjør man klogest i, midlertidig at afholde sig fra deres Anvendelse indtil umiskjendelige Tegn paa deres nødvendige Brug viser sig. For det Tredie: i ethvert Tilfælde, men i Særdeleshed hvor Trangen til Stimulanter ikke tydelig giver sig tilkjende, bør man nøiagtig iagttage Virkningen af de første Dosis. Der gives Nogle, hvis Erfaring i Behandlingen af Typhusfeber er saa udstrakt, at de ved et Blik paa Patienten kunne bedømme, hvad Tid Anvendelsen af stimulerende Midler gjøres fornødent.

Dersom ikke Pulsen slaar mere regulært og tydeligt, og Rastløsheden og Delirium ikke aftager, og Tungen fremdeles forbliver tør, og Patientens Forstand bliver klarere, da vil Stimulanter have en skadelig Virkning. Endelig, medens vi paaskjønner Alkoholets Værd under visse Omstændigheder, saa blive vi dog daglig mindre tilbøielige til at anvende det, og tager heller vor Tilflugt

til Vand, Quinine (Chinin), Ammonia, ætheriske Oljer, Melk, Æg og andre Næringsstoffe, der skulle oparbeide og fremavle Cellevæv samt holde Nervesystemet i Orden.

Men er ikke en rigelig Nydelse af Øl gavnlig for udmattede, diegivende Kvinder? Det forøger Melkebeholdningen, derom ere vi forvissede.

Ovenanførte Spørgsmaal har ofte været henkastet til mig. Mit Svar er, at ligesaalidt som "Drank" (Affald fra Destillerierne) er gavnlig for Kjør — idet Melken bliver usund og ikke engang er passende for Familiebrug — ligesaalidt er det fornuftigt at antage, at Modermelken vilde vorde gavnlig for Barnet, naar den var opblandet med Øl.

Jeg er temmelig sikker paa, at et stort Antal Børn de større Byer hvert Aar dø af Mangel paa passende nærende Fødemidler.

En Kvinde, der drikker meget Øl, vil snart tabe Madlysten og fortære mindre nærende Føde. Hun kan, maaske, til visse Tider nyde et lige saa stort eller maaske større Kvantum Føde end det regelmæssige; men dersom hun vedholder med Drikken vil hun efterhaanden blive tilbøielig til at spise mindre og drikke mere, ikke alene Øl men Vand, The, Kaffe eller hvadsomhelst hun har Lyst til. Idet hun nu gradvis tilsidesætter nærende Føde og i Stedet derfor indtager Øl, vil Melken maaske forøges i Kvantitet, men Kvaliteten er daarligere.

Dersom denne Moder holder paa med Drikken i nogen Tid, vil Diebarnet begynde at sygne hen. Og kan man vente andet? Moderen er svag og ussel, hendes Melk er bedærvet og af daarlig Kvalitet i bedste Tilfælde. Derhos er Kvinder, som drikker meget Øl, i Almindelighed langtfra saa regelmæssige i deres Handlinger og Le-

vemaade, som de mere ædruelige Mennesker; de lade ofte deres Børn gaa sultne og vanskjøttede, indtil de finder beleiligt at forskaffe dem Føde — da kan de spise af Hjertens Lyst og proppe Maven rigtig fuld.

Ædruelighed, jævnlig god Sindsstemning, regelmæssige Livsvaner og god, sund, kraftig Føde er hvad efter vor Formening en diegivende Kvinde tiltrænger. Fra et fysiologisk Standpunkt betragtet, vedholder jeg at ovennævnte Raad ere vederheftige. Jeg ønsker ikke, at Nogen skal opfatte disse Anskuelser som modstridende Afholdssagen. Slet ikke! Det burde være videnom bekjendt, at Alkohol burde haandteres med yderste Forsigtighed. Det hverken har kunnet eller vil kunne træde i Stedet for Føde. Derimod er det en Gift, som man i Sandhed kan nære Frygt for, og det burde som Medicin kun overlades til kyndige Hænders Disposition. I mange Tilfælde, hvor det som Medicin bliver anvendt, kunde Medikamenter med større Held og Sikkerhed benyttes.

Alkohol besidder ingen Evne til at hindre Sygdomsanfald hos et friskt Menneske. Det gjør Folk, som hyppigt nyder deraf, tvertimod mere modtagelige for Sygdom, idet det svækker Livskraften, og naar saa Sygdommen indtræder, har Patienten under saadanne Omstændigheder langt mindre Modstandsevne og Udholdenhed, end ellers vilde være Tilfældet.

Den skadelige Indflydelse og det store Pengeforbrug, som medfølger dets Brug som daglig Drik, kan aldrig blive beregnet. Som Læger burde vi med Afsky betragte Forhandlingen af spirituøse Drikke under Medikamenters Maske. Det er en fordømmelig Trafik, som, med Skam at sige, flere Patentmedicin-Fabrikanter her driver. Whiskey sælges under Navn af "Bitters," "To-

nic" eller "Blod-Renser," — ja, selv i flere saakaldte "Temperance-Bitters" findes Spor af Alkohol, ligeop til 20 Procent.

Hvor ofte har jeg ikke seet at Præster og andre høitstaaende Mænd have tilladt sine Navne at blive benyttede til Anbefaling af denne eller hin "Tonic," hvilket har Alkohol som Hovedbestanddel? Og hvad der er endnu værre, vi opdage undertiden, at disse Sammensætninger indeholde et større Kvantum Opium. Derfor kunne vi ogsaa ofte opdage hos vore Patienter, at Spiren til deres Sygdomme laa i Nydelsen af disse forkastelige Kompositioner. Systemet bliver maaske vant til dette Stof, og naar det saa er forsilde, opdager man at man maa have dette Medikament eller ogsaa lide ubeskrivelige Kvaler. Dette bliver da Begyndelsen til Opiumsslaveriet, eller maaske ogsaa Patienten hengiver sig til den sørgelige Drukkenskab.

Drukkenskab.

I det foregaaende har jeg forsøgt at paavise Alkoholets fysiologiske Indflydelse paa et normalt System. Lader os nu betragte Tilstanden hos et Menneske, som ved regulær Svir og Drik er bleven hvad man kalder "forfalden" og en Drukkenbolt.

Dette Emne vil maaske blive end mere omfattende, end det foregaaende. En hel Del har baade været sagt og skrevet om Drankeren af Afholdsforkjæmpere og Foredragsholdere, som jeg med Sorg maa sige ere Feiltagelser, seet fra et professionelt Standpunkt. Da jeg agter at drøfte dette Emne fra et saadant Standpunkt, vil jeg følge min tidligere brugte Methode, den nemlig, at betragte og undersøge Drukkenskaben under dens forskjellige Stadier.

Medens jeg i de efterfølgende Sider vil betragte Drukkenskaben som en Sygdom, saa maa Læseren ikke forstaa mig saaledes, at jeg betragter al Slags Drukkenskab som Sygdomme. Det er maaske vanskeligt her at sætte en Grændselinie, mellem Last og Sygdom, og op til nærværende Tidspunkt har Lægestanden skjænket det altfor lidet Opmærksomhed til, at statistiske Opgaver kunne fremlægges. De, der hovedsagelig have havt med Drukkenskab at gjøre, have ikke tilhørt Lægestanden. Det har været Politiet, Dommerne og Fængselsforvaltere. Fra disse sidste kunne vi dog erholde nogle vigtige Oplysninger, til hvilke jeg senere hen skal søge Tilflugt, naar vi kommer til at betragte Drukkenskabens Forbindelse med Forbrydelser.

Fra Politiretten har man lidet eller intet at vente sig, da næsten enhver Arrestant erklærer sig skyldig i Drukkenskab eller ogsaa foregiver midlertidig Sindsforvirring som Aarsag til Udførelsen af den begaaede Forbrydelse, da de hellere ville have en saadan Anklage imod sig, end maaske en end mere graverende eller opsigtsvækkende.

Hvor mange inden Drankernes store Arme, der kan henlægge deres Stilling til Sygelighed, kunne vi nu ikke se os istand til at meddele. Men i Fremtiden, naar Lægestanden har havt bedre Anledning til at fortsætte med dens Undersøgelser blandt Patienterne i de forskjellige Drankerasyler, der nu opføres, haaber vi at kunne opnaa et klarere Blik og Forstaaelse af denne Sag.

Drukkenskab som en Last.

Med Drukkenskab som en Last menes her den Form af den som fra Begyndelsen ei karakteriserer sig ved fysiskt Krav eller Længsel efter stimulerende Drikke, saadan som mærkes hos dem, hvis Nervecentrum er forstyrret eller svækket, foraarsaget enten ved udvendig Beskadigelse eller af andre Aarsager. Det er en Form af Drukkenskaben, hvor Lysten gives frit Herredomme. Der gives saaledes mange Mennesker, som ikke lader hverken Forstanden eller Samvittigheden raade, men som frit og villigt følger de Veie, en Anden betræder, forudsat at sandselige Glæder og legemlige Fornøielser bliver Maalet for Vandringen.

Saadanne Folk blive ofte Slaver af slemme Vaner og slette Tilbøieligheder, uden selv at mærke, hvilken Kurs de styrer. Det første Slagtilfælde, paadraget ved overstadig Drik, bliver for dem at betragte som et Ulykkestilfælde. Er de engang faldne, da vil de, ifald Drikkens Nydelse og de selskabelige Omgivelser have været tiltalende for dem, fortsætte dermed og uhindret lade sig føre med Strømmen saa langt, at det tilsidst maaske ender med en nedbrudt Helbred og en Tilstand, som betegner Drankersyge, eller ogsaa bliver Vedkommendes Moral saa sløvet at han betræder Forbryderbanen. Ligheden mellem denne og andre Sygdomme med Hensyn til Aarsag, Udvikling og endelige Resultater kan ikke godkjendes uden at man betragter Sagen fra et saadant Standpunkt.

Et Menneske kan være saa uvidende om de hygieni-

ske Love (eller Sundhedslæren) eller saa ligegyldig, at det ved overstadig Nydelse af ellers nærende Spiser, eller ved en uregelmæssig Diæt paadrager sig Uorden i Fordøielsesorganerne og derpaa følgende kroniske Sygdomme. I det første Tilfælde af umaadelig Nydelse, kan det maaske betragtes som en Last, der dog leder hen til gjentagne lastefulde Nydelser, og Resultatet bliver en bestemt pathologisk Tilstand.

Udtrykket Last kan med ligesaa stor Berettigelse anvendes paa overstadig Nydelse af Føde, som paa berusende Drikke, fra Begyndelsen af, og med lige stor Berettigelse faar vi senere betegne den udviklede pathologiske Tilstand som Sygdom.

Det er yderst vanskeligt at trække nogen Linie mellem Last og Sygdom, uagtet der gives visse Tegn, hvilke, selv om ikke Andre har rigtigt beskrevet dem, ere istand til at betegne Forskjelligheden fra Begyndelsen.

Efter gjentagne Nydelser af Alkohol, saa at det bliver til Vane, mærkes det strax, at det bliver en Nødvendighedsartikel hos Drikkeren; hans Karakter taber sin Fasthed, og Sygdomssymptomerne begynde nu at vise sig.

Dr. Forbes Winslow, den nylig i London, England, afdøde berømte Forfatter og Lærer siger: "Der findes normal Drukkenskab saavel som andre Laster, der drives i normal Form. Det er meget vanskeligt at behandle Drukkenskaben som en Last, men naar den overskrider Grændselinien og ikke længer kan henregnes til en lastefuld Tilbøielighed, da vil den utæmmelige Trang efter Stimulanter hos Individet klart kunne henledes til en forstyrret mental Tilstand. Grændselinien kan trækkes mellem overstadig Nydelse og de Sygdomme, der

kunne paafølge, under hvilke Inflammation indtræder og forskjellige organiske Onder blive udviklede."

Dr. Winslow henlægger dette utæmmelige Krav paa stærke Drikke til en ny mental Tilstand, og naturligvis maa dette Kravs Ophør selvfølgelig ogsaa tillægges en forandret Sindstilstand. Et betydningsfuldt Faktum i Forbindelse med Hjernesubstansens Forbrug er, at det, ifølge Carpenter, "gjenproduceres og fremavles ved en fuldstændig Reproduktion af normal Cellevæv."

Dersom det nu er et Faktum, at Hjernens Tilstand, som bestemmer Menneskets Gjøren og Laden i hvilkensomhelst Retning, maa undergaa Forandringer for at fremkalde hos Mennesket forandrede Tankeretninger og Handlinger, saa er det let forstaaeligt, hvorledes Fremavling af ny Cellevæv ogsaa frembringer fornyet og forandret Liv og Anskuelser hos Individet.

Da der i Naturen findes en Tilbøielighed til at bibeholde den fuldkomne Type, kan man antage, at en ny Fremavling af Cellevæv har fundet Sted hos den, der giver Tegn paa forandrede og favorable Konditioner, og under saadanne Omstændigheder finder en Kur eller Reformation Sted. Omkring dette simple Faktum dreier sig de modstridende Theorier og Udsagn, som særlig karakteriserer denne Sags Historie.

Kunde den offentlige Opinion blot opfatte, forstaa og paaskjønne den Doktrine, at en sund fysiologisk Basis er nødvendig for en sund og jævnt ballanceret moralsk Natur, da vilde man ikke finde saa mange Afvigelser mellem Sandheden og hvad som almindeligvis antages for Sandhed denne Sag betræffende.

I de simplere Maveuordener er det ikke vanskeligt at iagttage den forandrede M o r a l, til hvilken tidligere

Hentydninger har været gjort. Grændselinien mellem Last og Fraadseri, og den Sygdom, som paafølger, under hvilken spores Inflammation i Indvoldene og almindelig Forværrelse, mærkes strax ved de samme Slags Symptomer, som betegner Drankersyge.

Eftersom denne Last overgaar til Forstyrrelse i Indvoldene, hvilket er en Sygdom, saa begynder ogsaa den forandrede Karakter at give sig tilkjende. Intet er mere almindeligt, end et irriterende, opfarende Temperament hos Dyspepsia-Patienter, en nedslaaet Sindsstemning, som paafølger Forstyrrelse i Leveren, eller de besynderlige Ideer, som findes hos dem, der lider af Hysteria, hvilket i Almindelighed nærer Sympathi med de sygelige Organer. Den samme Naturlov kan anvendes paa det Emne vi have under Behandling, og ingen skarp Jagttager kan have undgaaet at bemærke Forskjelligheden i Karakter, som viser sig under en Drankers nedadgaaende Bane, eftersom han skrider hen fra den ligegyldige, motivløse Begyndelse til han naar det Punkt, hvor almindelig Nerve- og Legemssvækkelse begynder.

Hvis der er noget Symptom, som er fælles for Alle, saa er det en altid tilstedeværende Selvidskhed. Saadanne Personer trænger til Opmærksomhed, og de forlanger ogsaa Andre at være opmærksomme mod dem. De have gjerne store Tanker om sin egen Dygtighed, og forlanger ligefrem en Anerkjendelse heraf fra Andre. Deres Symptomer ere rædsomme og deres Lidelser ubeskrivelige. Dersom dette ikke kan indsees eller vil antages af Andre, bliver Vedkommende opirret og forarget.

Disse Symptomer fremkommer imidlertid ikke til man har passeret Grændselinien. Det er imidlertid af Vigtighed at paaskjønne den Kjendsgjerning, at der gives

et Tidspunkt, hvor Alkoholets Gift frembringer en særegen Virkning, og Kravet, Længselen efter Drikke begynder samtidig paa Drankerens daværende Stadium. Lysten og Kravet har nu en fysisk Aarsag.

Et giftigt Indtryk er bleven efterlevnet paa Organismen i nogle Legemsdele, og dets Virkning er at gjenproducere sig selv og forøge sine Krav.

Dr. J. Hilner Fothergill i London, udtrykker sig i et Brev til mig omhandlende Sindssyge saaledes: "Jeg er bekjendt med et Tilfælde, hvor vild Delirium var Følgen af en stærk Ufordøielighed." I en Afhandling, som han sendte til "The National Association for the Prevention of Insanity," for der at forelæses, ere de samme Anskuelser paa en grei Maade fremholdte.

Antage vi nu at Podagra skyldes en Overflod af Urinsyre i Blodet, og at dette forgiftede og livsvækkede Blod samler sig i Hjernens Blodkar, og frembringer Forstyrrelser i Hjernen, samt en utilregnelig Opførsel hos Individet, hvilket ikke saa sjeldent betegnes som Sindsforvirring, hvorfor kan da ikke Forryktheden ogsaa vise sig hos Drankeren i hans utæmmelige Lyst til overdreven Nydelse, idet han for Tiden er uvidende om Forholdet mellem sin morbid diathesis — hvad nu end det kan være — og sin Drikkevane.

Dr. Fothergill fremholder videre, at "Hjernen, naar den er forgiftet ved Urinsyre, ligesaalidt kan udføre sin Funktion paa en regulær Maade, som en af Podagra besængt Fod kan besidde Elasticitet. Han gaar saa vidt i Harmoniseringen af de forskjellige Symptomer, der fremkomme i Tilfælde af Podagra og Sindssyge, at han sætter dem Side om Side med Hensyn til Følgerne angaaende Patientens Opførsel og Handlemaade; og betræf-

fende dette sidste siger han, at det er Frugten af et gjenstridigt, halsstarrigt Gemyt, som findes hos Podagra-Patienten. Tænk, Podagra i Hjernen! Hvem skulde have troet det? Maaske den protokolførende Engel paa Dommens Dag vil tage dette i Betragtning som en formildende Omstændighed."

Jeg skal slutte mine Betragtninger over Lasten med følgende Citater, de fleste af hvilke ere hentede fra en udvalgt Komites Rapporter, angaaende Drankere, og hvilke bleve fremlagte for The House of Commons i London i 1872.

Dr. Forbes Winslow, H. D. C. L., Oxon, en fremragende Lærer og Skribent, siger:

"Der er et umaadeligt Drikkevæsen gjældende inden de lavere Samfundsklasser, hvilket ikke kan siges at være foraarsaget ved Sindsforvirring eller Hjerneonder, i disse Ords rette Betydning."

"Jeg tror der er Drankere af Vane, saavelsom der findes Skjøger af Vane, og Folk, som af Vane udøver andre Laster. Det er bleven deres naturlige og normale Tilstand."

"Der gives en almindelig Tøilesløshed, som man kan være Vidne til i enhver Gade i London. Dette er en Last, som er meget vanskelig at have med at gjøre, undtagen ved Politiet, men denne Last kan ogsaa undertiden passere fra den normale til den abnormale Tilstand, og Instinkternes Udbrud betegner da Sygdom eller Sindsforvirring."

Dr. Alexander Peddie, F. R. C. P., i Edinburgh, siger:

"Drikken kan undertiden foregaa paa en stille, snigmæssig Maade, som om det var Overgangen fra Last til

Sygdom, bindende i Kjædets sidste Lænke Offeret, som en Slave for en Tilbøielighed og Vane, fra hvilken han ei ser sig istand til at blive befriet, ligegyldigt hvormeget han end forsøger derpaa. Sygdommen kan derfor være paadragelig, idet den fremkaldes ved et lastefuldt Levnet."

Dr. C. Critchton Browne, i London, Lord Kantslerens Sindssyge Inspektør, siger:

"Drukkenskab er en Last, naar den bliver til Vane, men Dipsomania er en Sygdom."

"I Drukkenskab er Tilbøieligheden til Nydelse en frivillig Handling, som kan undgaaes, men i Dipsomania er dette ikke Tilfældet. Dog kan Lasten blive uvilkaarlig og udarte sig til Sygdom."

"De, der lide af Dipsomania eller Drankersyge, ere ligegyldige ligeoverfor baade Slægtninge og Venner, og deres Moralitet er betydelig fordærvet. Hos almindelige Drankere er en saadan Tilstand ikke absolut fremtrædende. Burns, Collins, Poe og andre store Digtere have været hengivne til Drik, men deres sidste Aandsprodukter have været ligesaa udmærkede som de tidligere. I visse Tilfælde kan en Dranker ogsaa blive en Dipsomaniac, især deleshed dersom han har Predispositioner til Nervøsitet eller Sindssyge."

"Naar en Dranker har en uimodstaaelig Attraa efter stærke Drikke, og han siger, at han ikke kan modstaa Fristelsen, da ere hans ædlere Følelser svækkede, hans Forstand omtaaget, han har ikke længer nogen bestemt Villie, og han forsømmer baade sine Forretninger og sin Familie. Han har passeret Grændselinien fra *Lasten* til *Sygdommen*."

Drukkenskab og Forbrydelser.

Forbrydelser blive i Almindelighed begaaede af Folk, som tildels ere under Indflydelse af stærke Drikke; men det er af Vigtighed at mærke sig Forskjellen mellem den, som drikker, ligesom han røger, eller hengiver sig til andre lastefulde sandselige Nydelser, og den Forbryder, der drikker for at det skal hjælpe ham i Udøvelsen af en paatænkt Forbrydelse.

I det ene Tilfælde er Drukkenskaben kun en af flere Laster, hvilke ere mere eller mindre skadelige, efter Omstændighederne. I det andet Tilfælde nydes stærke Drikke i en bestemt Hensigt, og den er, at indgyde Mod hos den, som har planlagt en Brøde, til Udøvelsen af samme.

Den Ene kjendes maaske i Politiretten eller anføres i Fængselsprotokollen som et drikfældigt eller ikke-drikfældigt Menneske, alt efter Dommerens Skjøn eller Fængselsslutterens Omdømme. Den Anden tager sig iagt for at nyde formeget, saa han derved kan forraade sig selv; dog drikker han tilstrækkeligt til at kunne betegnes en Dranker. Han nyder sin Whiskey i et netop saa stort Kvantum, som han trænger til for Tiden at forhærde sin Samvittighed og styrke Modet til den overlagte Forbrydelses Fuldførelse. Hans Tanker gaa i forbrydersk Retning og beskjæftiger sig kun med kriminelle Handlinger. Han er først Forbryder og sidenefter Dranker. Drukkenskab kan ikke retmæssigen anføres mod ham i Politirettens Bøger. Drukkenskab er maaske den ube-

tydeligste af hans Laster. Han forskaffer sig sin Spirituosa af samme Grund og med den samme Overveielse, som han forskaffer sig sit Vaaben. Han tager sig iagt for overstadig Beruselse, at det ei maa hindre ham i hans Forsæt. De af ham nydte Dramme blive ham i Sandhed et Vaaben.

Blandt professionelle Forbrydere ere saadanne Mænd ingenlunde faatallige. De ere for slu og skarpsindige til at blive berusede. De virkelige Drankere ere ikke hengivne til kriminelle Forbrydelser. Dr. Arnold i Baltimore siger om dem:

"Drankere danne ikke den Klasse Mennesker, som planlægger og bringer til Udførelse Kjæltringestreger og Forbrydelser inden de høiere saavelsom lavere Samfundskredse. Eiheller ville de i Almindelighed findes paa Listen over professionelle Forbrydere, som figurerer i Retterne. — — — — Det er dog en bekjendt Sag, at Forbrydere ofte søge at faa Straffen for sine Brøder formildet under Paaskud af, at de blev begaaet under Alkoholets Indflydelse."

Man burde ligeledes erindre, at Drikkevanen netop gjør Folk udygtige til Udøvelsen af visse Slags Forbrydelser. En daglig og overdreven Nydelse af berusende Drikke gjør Individet tilbageholden, forsagt, uforsigtig og udygtig, og foretagne Forsøg paa Forbrydelser af saadanne mislykkes i Almindelighed.

En Sagkyndig blev for nogen Tid siden sat til at undersøge Retsprotokollerne i en af Nabostaterne, i den Hensigt, fra disse officielle Kilder at erfare Antallet af Personer, som var bleven funden skyldige i Mord under de forløbne hundrede Aar, med vedføiede Bemærkninger angaaende Aarsager, Straffe osv., osv.

Efter en omhyggelig Undersøgelse af saavel Retsprotokollerne, som Fængslets Annaler, rapporteredes det, at mindre end tre Procent af disse Slags Forbrydelser kunde henlægges til Alkoholets Indflydelse. Da dette Faktum blev aabenbaret, blev det gjentaget for en prominent Totalafholdsmand, som bekræftede Rapportens Rigtighed, idet han selv nogen Tid tilforn havde ladet en lignende Undersøgelse i samme Øiemed foretage. Men han vilde ikke offentliggjøre sine Oplysninger, da det vilde fratage Totalafholdsforkjæmpere et mægtigt Vaaben, som til Sagens Fremme blev benyttet.

Benyttende samme Middel til Indhentning af Oplysninger, fik jeg engang Anledning til at spørge en meget ærværdig Fængselspræst, hvor mange af de flere hundrede Straffanger, der var under hans Omsorg paa det aandelige Omraade, kunde sætte deres Forbrydelser i Forbindelse med Brugen af alkoholiske Drikke. Hans Svar var, at fra et direkte personligt Kjendskab til de forskjellige Personers Liv og Levnet, som de vare blevne ham meddelte, kunde han sige, at de alle vare sunkne i Laster, Spil, Banden og Sværgen, Løgn, personlig Tøilesløshed osv., men til hvilke af disse Laster deres Forbrydelse kunde henføres, kunde han ikke sige; dog vilde det maaske ligesaalet lade sig henføre til en Last som til en anden. Han fortsatte: "De, hvis Forbrydelser ere en ligefrem Følge af Drik, ere meget saatallige."

Det vilde være mere filosofiskt, at gaa bag dem, hen til Kilderne, hvorfra de alle have sit Udspring, nemlig en i fysisk og moralsk Forstand fordærvet Natur. Da de alle ere Børn af samme Skole, er deres Opførsel og Fremtræden ens—den har sit Udspring fra samme Kilde. De

følge derfor den Vei, som visse fysiske Tilbøieligheder hos dem udpeger.

Hon. Richard Vaux i Philadelphia, der som en særdeles dygtig Frenologist er vel bekjendt, og som har havt Anledning til at anstille nøiagtige Undersøgelser, skriver som følger:

"Jeg betragter ikke Drikken — eller Drukkenskab, som det kaldes — som en Aarsag til Forbrydelser. Var dette Tilfældet, vilde alle Drankere være Forbrydere. Nu er det imidlertid Faktum, at Forbrydere blive Forbrydere af andre Aarsager; de, lig andre Mennesker, bruge berusende Drikke eller ikke, alt efter eget Forgodtbefindende. Det er nu fyrretyve Aar siden jeg blev Inspektør af The Eastern State Penitentiary her i Byen, og jeg tøver ikke med at paastaa, at Drik — en daglig eller overstadig Nydelse af berusende Stoffe — ingenlunde giver Anledning til Betrædelse af Forbryderbanen. Jeg tror man kan med Tryghed sige, at Halvdelen af dem, der dømmes for Forbrydelser, ere Totalafholdende. Af de fire hundrede og tre og tredive (433) Fanger, som modtoges i vort Fængsel i 1881, var der kun sex og tyve (26), som vare henfaldne til Drik. Mr. Cassiday, vor Fangevogter, som har været tyve Aar i Tjenesten her i Fængslet, giver sine Erfaringer, som bekræfter disse Kjendsgjerninger angaaende Forbrydelser og deres Aarsager. Jeg ved nok, at man nu finder det yderst passende, at henpege paa de overfyldte Fængsler som et Resultat af Drikfældighed, men Tallene godtgjør, slet ikke denne almindelige og opsigtvækkende Paastand."

Som en yderligere Bekræftelse af samme Antagelse Sagen vedrørende, er jeg i Besiddelse af et Brev fra

General G. Mott, indtil fornylig Fængselsdirektør af New Jersey State Prison i Trenton, hvori han skriver:

"Jeg hylder den bestemte Mening, at vore Fængsler ei ere fyldte med saadanne, som kunne henlægge Begyndelsen til deres Betrædelse af Forbryderbanen til Drukkenskaben. Den Klasse findes helst i Politistationerne og Forbedringsanstalterne. En Person, som er sendt til Tugthuset (ligemeget for hvor kort et Tidsrum), for Overtrædelse af Loven, maaske udøvet under et heftigt Sindsudbrud og medens Vedkommende var under Indflydelse af Spirituosa, bliver stemplet som en Forbryder. Han tror Samfundet har skadet ham, og naar han saa kommer ud, slutter han sig maaske til Forbryderklassen, for at faa Anledning til at "hævne sig." Men han maa holde sig ædruelig, dersom han venter at kunne komme sammen med de rigtig "sagkyndige." De fleste af dem, der fylder vor Straffeanstalt, ere saaatsige fødte Forbrydere, thi hele deres Tanker gaar i forbrydersk Retning; de er fostret op til ved Rov og Plyndring at leve af Samfundet. Men de ere ikke Drankere, heller ikke have de Samhold med den Klasse. De ere ikke hengivne til Drik, thi for at være en "sagkyndig" Forbryder, kræves en klar Hjerne, sunde Tanker, og de maa ikke tabe Viddet, som man siger. Deres Selskabsbrødre ere nødte til at følge Exemplet, thi en Forbryder fæster aldrig Tillid til en Dranker eller en Person i beruset Tilstand; under en saadan Tilstand kan han let lade en eller anden Ytring falde, som maaske kunde kuldkaste alle lagte Planer og lede til deres egen Paagribelse."

Følgende er meddelt fra Maryland State Penitentiary:

"Af fem hundrede og fire og tredive (534) Fanger i

Fængslet i November 1881, var der af totalafholdende et hundrede og sytten (117), maadeholdne Drikkere to hundrede og to og fyrreti (242), tilfældige Drikkere et hundrede og en og sytti (171) og Drankere fire (4)."

Fra John C. Salter, der er Overopsynsmand ved Stats Fængslet i Chester, Ill., haves følgende:

"Den populære Antagelse lader til at være, at en Forbryder nødvendigvis maa have været en Dranker. At ogsaa Forbryderklassen frekventerer Salooner og er mere eller mindre hengivne til Nydelsen af stærke Drikke, saavelsom til andre Laster, det kan vel ikke nægtes. Det store Flertal Forbrydere, saasom Indbrudstyve, Falskmere og Falskmyntnere trænger klare Tanker, gode Nerver og en kvik Opfatningsevne, dersom deres Planer skulle krones med Held, og dette vilde blive umuligt under Indflydelsen af stærke Drikke. Jeg er mere og mere overbevist om, at Aarsagen til Forbrydelser gaar langt tilbage i Forbryderens egen Livshistorie, ja maaske udenfor samme —maaske en eller to Generationer, saaledes, at Fædrenes Misgjerninger ogsaa falder paa Børnene. Mangel paa Opdragelse og hjemlige Indflydelser, samt Mangel paa Lærdom, et svært Hastværk med at blive rig, og den store Dumhed at ville spille stor, naar man ved egen Hjælp ikke kan det, ere Aarsager, som have bidraget til at fylde vore Fængsler og Tugthuse. Og dertil kan ogsaa føies den store Hoben Gutter og Jenter, som i en tidlig Alder blive overladt til sig selv og Verdens Barmhjertighed. Disse vilde maaske, under mere favorable Omstændigheder have naaet en tryggere og sikkrere Havn."

Den paafaldende Forskjel mellem den almindelig antagne Tro, at to Trediedele af alle Forbrydelser skyldes Drukkenskab, og de uomstødelige Beviser, som Fængslets

statistiske Opgaver giver tilbedste, kan maaske nærmest forklares saaledes: Smaaforbrydelser eller Forseelser, for hvilke mange sendes til Forbedringshuset, County-fængslet og Politistationerne, kan for en stor Del tillægges den berusende Drik som den bevægende Aarsag, medens de større Forbrydelser straffes med Henvisning til Tugthusene. Henvisning til Varetægtsarresten beregnes ogsaa over og over igjen, hvilket, som vi snart skulle erfare, gjør, at Ondet tager sig langt værre ud end det virkeligt er.

Løsgjængeri er en Forseelse, som ikke leder til Tugthuset, og dog indtager det en fremragende Plads i Forbedringshusenes Protokoller. Løsgjængeri er ofte forbundet med Drukkenskab, men ikke altid som Aarsag og Virkning. Fattigdom og Løsgjængeri kan i Almindelighed findes sammen, og hertil kan gjerne føies en nedbrudt legemlig og aandelig Konstitution.

I mange Tilfælde spores en nedtrykt Sindsstemning, Modløshed osv., og dette bliver ofte Aarsag til Drikfældighed. Dersom Løsgjængeri derfor skal betragtes som en Forbrydelse, og hver Omstreifer, som drikker, betragtes som en Dranker, saa er det indlysende, hvorfor Drukkenskab i saa stor Maalestok angives som Aarsag til Forbrydelser. Dersom altsaa Beruselse er en Forbrydelse, og, for at bruge Politiets vanlige Udtryksmaade, "drukken og uordentlig" skal anføres til hver foretagen Arrestation for Drukkenskab og Løsgjængeri, da blive nødvendigvis Opgaverne i denne Retning betydelig overdrevne. Og dog er det paa denne ligegyldige Maade, at Politiregistret i Almindelighed føres.

En videnskabelig Fordeling er Loven og Lovens Haandhævere ubekjendt, medens det overlades til en Po-

litidommers Skjøn at bedømme hvad er Forbrydelse og hvad ikke er Forbrydelse eller Sygdom. Forbrydelse har i Almindelighed sin Opkomst i den mentale eller moralske Konstitution hos Mennesket.

Lysten til alkoholiske Drikke er i Almindelighed af en fysisk Beskaffenhed, en dyrisk Lyst, og har ingen eller kun en meget fjern Forbindelse med det, der anerkjendes som den moralske Karakter. Gift virker primært paa Blodet og Nervecentrum, medens det fra et moralskt Synspunkt er fjernt og tilfældigt. The American Association for the Cure of Inebriates udtrykker denne Tanke meget klart og fyndigt i efterfølgende Resolution, som blev vedtaget ved Foreningens aarlige Møde i New York i 1871:

"Besluttet, at Virkningerne af Gift i Blodet og Nervesystemet, samt de følgende Indflydelser, som gjør sig gjældende i den fysiske Bygning, er ligedan hos de ærbare, som hos de uærbare, og at forhenværende eller efterfølgende moralske Forholde ere af forholdsvis Betydning angaaende Sygdommen."

Da Drik er en Følge af fysiske Tilstande, saa vil ogsaa sociale Forholde bidrage deres Del henimod samme Resultat. Daarlig Føde, slet ventilerede Boliger og slet Selskab, kortsagt, hvadsomhelst der bidrager til at fornedre den fysiske Kraft, vil ogsaa lede til Drukkenskab. Og desuagtet ere disse betydningsfulde Medvirkere kun sjelden om nogensinde taget Notits af, naar man undersøger Aarsagerne.

Det er et Spørgsmaal, som nu nærmer sig sin Løsning, om Løsgjængeri ikke ligesaameget er en virksom Aarsag til Drukkenskab, som Drukkenskab er til Løsgjængeri. Sikkert er det imidlertid, at det er ligesaa ufilosofiskt, som det er urigtigt, at istandbringe en Lov eller Re-

gel, paa hvilken man kan basere Slutninger, uden nogen gjennemgaaende Undersøgelse, ikke alene af Forbryderes kriminelle Gjerninger, men ogsaa tidligere Livsvandel, Levnet, Karakter og Tilbøieligheder.

At gjore dette under det nuværende System, hvorpaa Forbryderprotokollerne og Annalerne ere førte, vilde blive en meget vanskelig Opgave. At registrere Arrestationer, uden at registrere Personerne, er en uheldig Methode, mildest talt, der kun kan mislede istedetfor at veilede. Indtil den er afskaffet og et nyt System, baseret paa virkelige Fakta og personligt Kjendskab, bliver anerkjendt og anvendt som retmæssigt, ville vi maaske aldrig gjøre store Fremskridt.

Jeg erindrer et Tilfælde, hvori en Mand sendtes til et Sindssygeasyl tretten forskjellige Gange og blev hver Gang udskrevet som helbredet. Her er der altsaa kun et Tilfælde, men dette ene Tilfælde repræsenterer paa Bøgerne **tretten** forskjellige Sindssygetilfælde og Helbredelser. Den, der har lagt noget Studium paa Forbrydersagen og Fængselsdisciplinen, maa ofte have bemærket denne Fremgangsmaade og faaet Indtryk af dens Urigtighed.

Dr. Arthur Mitchell i Edinburgh, Sindssyge-Kommissær for Skotland, siger:

"Der er en Forskjellighed mellem ordinære Forbrydere og den, der er under Tvang for **stadig Drukkenskab.**" "Jeg tror ikke, man vilde gjøre ham (Drankeren) nogen Gavn, dersom man ikke paa en eller anden Maade behandlede ham som en Person lidende af Sygdom, og dersom man sætter ham i et almindeligt Fængsel og lader ham behandle som en almindelig Forbryder. Fængslet er ikke det rette Sted at behandle Drukkenbolte."

Mr. William White, Saarlæge og Ligsynsmand for Dublin, Irland, siger:

"Jeg tror, at Mænd, lidende af Delirium tremens, yderst sjelden lide af Mordmani. De ere frygtsomme, kujonagtige, og have sjelden Mod til at overfalde nogen."

Mr. H. Webster, Guvernør af Fængslerne i Kingston-upon-Hull, England, siger:

"Den driftige og sagkyndige Tyv hører altid til en mere snedig og skarpsindig Klasse Fanger, end Drankeren. Han er en hel forskjellig Type. Jeg tror ikke, at de staa paa et lavere Trin, end ordinære Forbrydere, undtagen naar Drik har faaet Bugt med dem. Da svækkes deres Tanker og Forstand." — "Drukkenbolte ere i det Hele taget ikke skikkede for Ophold i Fængslet. De ere ikke de rette Mænd at være sammen med de almindelige Fanger."—"Mindre Forbrydelser, Smaatyverier og Lignende ere som oftest Resultater af Drukkenskab; ikke de større Forbrydelser, men de mindre." — — "Næsten altid blive Røverier begaaede af Personer, som da for Øieblikket ere berusede. — — "Disse Slags Tilfælde opstaa næsten altid fra Drukkenskab paa den anden Side."

Dr. Charles Robert Bree, en praktiserende Læge i Colchester, England, siger:

"Drukkenskab er ikke Forbrydelser, lig dem, der ere begaaede af deres Kammerater i Fængslet, og de blive derfor værre ved at sendes i Fængsel."

Mr. William Smith, Fængselsforstander i Ripon, Irland, siger:

"De regulære Drankere ere ikke virkelige Tyve. Der er en Forskjel. En Tyv er En, som upaatvivlelig

nyder Drikke til en vis Grad, men han tager sig altid iagt for at blive beruset, thi bliver han fuld, kan han ikke udføre Forbrydelsen." — "En Kvinde blev sendt til Forbedringshuset otte og femti Gange, uden dog at have begaaet Forbrydelse en eneste Gang. — Af otti Straf-fanger, vare otte til ti Drukkenbolte."

Alkoholets direkte Virkning er Skyld i Drukkenskab.

I visse Tilfælde tager Drukkenskaben sin Begyndelse allerede ved den allerførste Beruselse og fører Offeret ned til de inkurable Stadier. Alkoholets giftige Virkning har fremkaldt nogle fysiske og psykiske Ændringer i Nervecentret, hvilket stadig kræver Lindring gjennem og ved Alkohol. Saadanne Tilfælde antage ofte Skikkelse af Dipsomania, enten kun i mellemgaaende Tidsrum, eller under en impulsiv fortsat Drikken, hvilket inden føie Tid leder til Sindsforvirring. Saadanne Tilfælde ere især mærkbare paa Grund af den dybe Forfaldenhed, som medfølger, idet Individets Karakter, Livsmotiver og Hensigter aldeles forsvinder samtidig som han synker ned i dybeste Forfaldenhed.

En Præst sank saaledes efter den første Beruselse ned til det dybeste Dyb af Elendighed kun paa nogle faa Uger. I et andet Tilfælde blev en meget agtet Forretningsmand ved en stadig Beruselse i en ganske kort Tid forvandlet til et Samfundets Udskud. Symptomerne i disse Tilfælde ere ofte meget slaaende, i Særdeleshed naar alt Haab og al Selvtillid er bortdøet hos Individet. De lader til at være besatte af en Fatalismens Ide, som kun følger den ene Indskydelse, og det er at tilfredsstille den utæmmelige Lyst til Drik. Al Virksomhed i Hjernen bliver paralyseret — lammet. Sygdommen er altid ufavorabel og under Behandlingen maa Patienten totalt afholde sig fra Nydelsen af Alkohol, og det vil tage flere Aar for Systemets Rekonstruktion.

I disse Tilfælde sees, som en Regel, ogsaa at Vedkommende har Kontrol baade af Legems- og Aandsevner. Man vil ofte beslutte og forsøge at afholde sig fra Drik, men det er sjelden, at noget virkeligt alvorligt Forsøg bliver gjort, ikke engang ved Andres Hjælp eller Bistand.

Deliriumstilfælde, hvorunder Patienten, som skal kureres, beherskes af fixe Ideer, Projekter og Planer, der aldrig blive bragte til Udførelse, er man hyppigt tilbøielig til at komme i Berørelse med. Et Slags "Dobbeltliv," om man saa kan kalde det, fører Patienten, idet han tilsynneladende længtes efter og ønsker at blive helbredet, samtidig som han dog i Tankerne føler sig fuldt forvisset om, at saa ei vil ske. En almindelig og paafaldende Ligegyldighed for Alting undtagen netop Tilfredsstillelsen af en eller anden fix Ide, spores ogsaa hos Mange. Disse Tilfælde vise sig lig Sindssyge, som fremkommer af samme Aarsag.

Sankey omtaler en Form af Sindssyge, hvilket følger Beruselse ved Nydelse af Alkohol, og er mærkværdig ved dets Langvarighed, selv efterat Aarsagen (Alkohol) er fjernet fra Systemet.

Tuke fortæller om fire forskjellige Tilfælde, hvor yderliggaaende Drik efterfulgtes af mild Sindssyge og Delirium af flere Maaneders Varighed.

Magnan meddeler om to Tilfælde, hvor Sindssyge paafulgte den første Beruselse, og varede flere Aar.

Bucknill meddeler ogsaa om adskillige Tilfælde, hvor Sindssygen sandsynligvis tog sin Begyndelse ved den første overstadige Nydelse af Spirituosa.

I et Nummer af The London Lancet er to Tilfælde rapporterede, hvor Delirium og Sindssyge begyndte efter en overstadig Nydelse af Whiskey. I det ene Til-

fælde varede Sygdommen i tolv Maaneder, i det andet led Patienten af Delirium og Tungsind i sex Maaneder, men blev da angrebet af Tyfusfeber, og da denne var vel overstaaet, var han helbredet.

Disse ere Tilfælde, som viser den yderliggaaende Virkning, Alkohol kan have, naar den nydes i berusende Kvantum, foraarsagende stor Hjerneforstyrrelse og stærk Sindssyge. En direkte Skade er bleven tilføiet Nervecentret, og Drukkenskab og Sindsforvirring paafølger.

Dersom der er nogen Predisposition til enten det ene eller det andet, vil det vise sig ved denne Tid. Ifølge et praktisk Syn paa Sagen efterlader altid den berusende Virkning af Alkohol en "Mersmag," om man saa skal sige, og Predisposition til Drukkenskab, hvilket man burde tage Hensyn til.

Svækkelsen af Nerverne, eller den Slappelse af Livsorganer, som mærkes i Drukkenskab eller Sindssyge, kan blive stimuleret til fuld Aktivitet eller begynde en gradvis gaaende Tiltagen, som altid bliver fatal.

Den overstadige Brug af Alkohol kan i ethvert Tilfælde være den direkte Aarsag til Sindsforvirring eller kronisk Drukkenskab, som enten kan eller ikke kan kureres. Behandlingen af disse Sygdomme have sine store Vanskeligheder, og kan kun lykkes i et Asyl eller Hospital. Drankere klage ofte over Onder og Ubehageligheder, som kunne henlægges til den første Beruselse, som Kilden. Et Studium af dette i enhver Drankers Liv og Levnet vil kaste meget Lys over Sagen og dens Fremgang.

Modgang i Livet en Aarsag til Drukkenskab.

Drankersygdommen har i mange Tilfælde et særeget Standpunkt, hvor moderat Drikken er fremtrædende. I mange Tilfælde gaar Sygdommen ikke videre, eller forlader dette Stadium. Døden paafølger fra en eller anden Sygdom, paa hvilken Alkoholets Virkning paa Systemet gjør sig gjældende.

Moderat Brug af Alkohol hos et friskt og raskt Menneske er altid skadelig; ja endog det første Stadium af Drukkenskab, selv om det ikke gaar til fuld Udvikling, er skadelig. I alle Tilfælde af Drukkenskab er denne moderate Nydelse blot en Forløber, eller fremkommer pludseligt, som Følge af visse Omstændigheder. I sidstnævnte Tilfælde er Beskadigelser af forskjellige Slags de mest fremtrædende Aarsager. Men i førstnævnte Tilfælde er Grundvolden til Drukkenskab allerede lagt, og ubetydelige ophidsende Aarsager viser sig tilstrækkelige til at frembringe en fuld Udvikling.

Modgang i Livet, med dets medfølgende nedtrykte Sindelag og Tilbøielighed til Melankoli, samt den indtrædende mentale og fysiske Sløvhedstilstand ere blandt de virksomme Aarsager, der bringer den moderate Drikker ind paa Drankerstien. Lægevidenskabelige Undersøgelser giver tilstrækkelige Beviser herpaa. Ifølge fysiologiske Grundsæininger er det klart, at moderate Drikkere besidde mindre Modstandskraft i Sygdomstilfælde, hvorunder Nervecentret svækkes og Hjernemateriet underkastes

Ændringer. Spirituosa har istedetfor at være virksom til at bibringe de slappede Nerver Styrke, tvertimod berøvet dem den og stadig forøget Svækkelsen, dog paa en Maade under en Maske, idet den har ydet midlertidig Oplivelse. Men gjøres saa et særskilt Krav paa Systemet, da falder Masken bort og Drukkenskab fremvises.

Mange moderate Drikkere, som have lagt alle sine Forhaabninger og Interesser i et eller andet Foretagende, vil, i Tilfælde af Uheld eller Modgang, som Regel blive aldeles forfaldne til Drik. De ere urolige, deres Nervesystem er altid i en ophidset Tilstand, saavel fra Nydelsen af Alkohol, som paa Grund af Overanstrængelse, Grublen og Ængstelse. Derfor, naar Modgangen kommer, søges der Lindring ved en forøget Nydelse af Spirituosa.

En anden Klasse Mennesker gjør sig bemærket paa Grund af en afkræftet, slappet Nervetilstand. Modgang bringer ofte saadanne Mennesker paa Drukkenskabsstien. De have Predisposition til Drik, og Brugen af Alkohol som Stimulant er saa almindelig, og dets Virkning saa mislededende, at Offeret hurtigt naar hint Stadium, som betegnes kronisk Drukkenskab.

Nervecentret bliver stadig mindre udygtig til Udførelsen af dets Funktioner paa Grund af Overanstrængelse og utilstrækkelig Næring. Alkohol bidrager til at forøge denne Udmattelse, samtidig som den gjør sin Virkning ved at stille Naturens følelige Krav paa Lindring. Det har vistnok kommen under Enhvers Observation, at mange maadeholdne Drikkere ved en pludselig Ulykke, Sorg eller Modgang ere blevne rent henfaldne til Drik.

En anden Klasse tager man ogsaa Notits af, som i høi Grad lider af Nervøsitet, og som ikke ere bekjendte som Drikkere forinden de blive udsatte for en eller anden

pludselig mental Rystelse, som berøver Sindet Ligevægten og hvorunder der foregaar en Forandring i det aandelige og fysiske Liv. Fra dette Moment viser Drukkenskaben sig pludselig, og den skrider fremad med forbausende hurtige Skridt.

I det foregaaende Tilfælde er Modgang den vitterlige ophidsende Aarsag, idet den bringer i Virksomhed Elementer, som længe have ventet paa Udbrud. I sidstnævnte Tilfælde er det et ligefremt Brud af overspændte, udmattede Nerver, som leder til Drukkenskab.

Modgang har i mange Tilfælde modsatte Virkninger hos forskjellige Mennesker. Medens det bidrager til at nedtrykke Sindet hos nogle Personer og borttage al Energi og Tro eller Haab om et heldigere Udfald ved gjentagne Forsøg, saa har det den modsatte Virkning hos Andre, idet det sporer til fornyede Anstrængelser, der, om de opretholdes ved Alkohol, maa mislykkes i Fremtiden.

Lægernes hyppige Forskrifter for Alkohol i Tilfælde af Legemssvækkelse paadraget ved Sorg eller pludselig Sindsrystelse, er altid meget farligt for Patienten. Thi paa dette Tidspunkt er Faren for paafølgende Drikfældighed meget stor. De, der tidligere har nydt Spirituosa i Maadehold, skulde slet ikke nyde det som Medicin for Nervesvækkelse. De, der har været afholdne, og som lider af store fysiske og psykiske Uregelmæssigheder som medfølger en Forandring af ydre Livsforhold under Modgang, kunne ikke nyde Alkohol uden med stor Fare for Drukkenskab.

Modgang har i lang Tid været anerkjendt som en Forløber for Drukkenskab. Som et almindeligt Faktum har man ofte iagttaget, at paafølgende Modgang og

Ulykker i hvilkensomhelst Kommune har fremkaldt Sindssyge i større eller mindre Grad.

De samme Forholde i Modgang efterfølges mere hyppigt af Drukkenskab, hvilket kan vises gjennem enhver Kommunes Historie. Den praktiske Kjendsgjerning, som jeg ønsker klart at fremstille, er, at Modgang meget ofte er en aktiv Aarsag til Drukkenskab. Ligeledes at Drukkenskab er en almindelig Paafølger af Modgang fra et fysiologisk Standpunkt betragtet.

Alle moderate Drikkere ere faktisk Drukkenbolte i de tidligere Stadier, og tilbøielige til hvilkensomhelst Tid at udvikle yderliggaaende Symptomer eller Stadier af denne Sygdom.

Endelig er Brugen af Alkohol under alle Tilfælde af Nerve- og Hjernesygdomme, enten fra mental eller fysisk Udmattelse, forbunden med stor Fare, og tilbøielig til at medføre Drukkenskab.

Dipsomania er en Sygdom.

Meningen med Ordet "Dipsomania" er, en irritabilsk Fornemmelse i Nervesystemet, der især karakteriseres ved et almindelig periodisk Krav efter Alkohol eller andre Stimulanter. Denne særegne Tilstand kan paaføres ved en vedholdende og umaadelig Drik; dog er det sjelden et Resultat heraf alene, og Sygdommen forekommer ofte hos Personer, som aldrig, forinden de blev angrebne af den, havde nydt stærke Drikke.

Denne Hjernesygdom kan maaske, lig mange andre Nervesygdomme, findes at være arvelig. En Undersøgelse af Familiens Historie vil opklare dette. Men Solstik, et Slag paa Hovedet eller anden direkte Beskadigelse af Hjernen kan bevirke dens Fremkomst. Det kan ogsaa være betegnende for Epilepsi. Sygdommen kan udvikle sig under hvilkensomhelst Tidsalder, men fremtræder hyppigst ved Overgangen fra Ungdoms- til Manddomsalderen. Symptomerne, som i Almindelighed vise sig ved Begyndelsen, ere som oftest meget fremtrædende, ja, i den Grad, at Slægtninge eller Venner, hos hvem Personen opholder sig, kunne forudsige et Anfald. Følgende ere ufeilbare Tegn: En ustadig Karakter, og Tegn paa en særegen irritabel Nervøsitet kan i Almindelighed godkjendes som Begyndelsen til Drikkesygen. Som oftest ere ogsaa saadanne Personer, som have Predisposition til Sygdommen, meget let paavirkede ved Alkoholets Indflydelse. Et meget lidet Kvantum kan saaledes ofte paaføre synlig Beruselse. Dette Krav efter Stimulanter er variabelt hos forskjellige Personer; hos Nogle varer det

en Uge, hos Andre op til sex. Disse Anfald kunne indtræde med Mellemrum fra to til sex Maaneder. Under Sygdomsanfaldene er hele Menneskets Tanker blot henvendte paa at tilfredsstille det utæmmelige Krav, som gjør sig gjældende hos ham. Enhver ædlere Følelse, Selvagtelse, Pligtfølelse osv. tabes.

En moderat Nydelse af Stimulanter kan ogsaa lede til denne utæmmelige Drikkelyst; men i Almindelighed fremtræder Drikkelysten og udvikles uden nogen maadeholden Begyndelse.

Under Mellemtiden af disse periodiske Anfald synes det, som om Patienten er fuldkommen helbredet — det vil sige, med Undtagelse af, hvor Hjernen ved hyppige Drikkeperialer er bleven svækket — og i Almindelighed vil han have den største Selvtillid om sin egen Standhaftighed til i Fremtiden at modstaa Tilbøieligheden.

Gjentagne Anfald bringer Patienten stedse lavere og lavere baade i moralsk og intellektuel Forstand, og lever han saalænge, passerer han gjerne fra denne Tilstand til fuldstændig Sindssvækkelse.

Paralyse (Lamhed) og andre nervøse Sygdomme kunne ogsaa medfølge. Som oftest falder dog Patienten i en tidlig Grav ved Delirium Tremens.

Delirium Tremens.

Denne Form af Alkoholisme efterfølges undertiden af en eneste Perial eller "Spree," men langt hyppigere anfaldes den kroniske Drukkenbolt deraf. I Almindelighed kommer det paa efter flere Dages vedholdende Drikken, dog kan det ogsaa først vise sig efterat man har standset dermed.

I nogle Tilfælde paadrages Sygdommen ved en længere Afholdenhed fra Spise, Sindsuro, legemlig Beskadigelse eller Sygelighed, ved Siden af Nydelsen af Alkohol. I andre Tilfælde kan man imidlertid ikke finde andre Aarsager end den sidstnævnte.

Det første Stadium viser sig i, at Maden ikke kan fordøies; Rastløshed og en ubeskrivelig Ængstelse; rystende og sammentrukne Muskler; Tungen ophovnet; Huden kold, men som oftest badet i Sved; kolde Hænder og Fødder, og svage, neppe mærkelige Pulsslag. Fuldstændig Søvnløshed, eller meget lidet Søvn, under hvilken de frygteligste Drømme, hvorunder Patienten synes allehaande Krybdyr, Insekter, Slanger osv. forfølger ham. Andre Illusioner, f. Ex. med Hensyn til Hørelsen, fremkommer ofte; Lugteorganet anfægtes dog kun sjeldent. Dersom ingen Forbedring viser sig, vedblive disse Fantasier ikke alene at gjøre Natten men ogsaa Dagen pinlig. Hjernen bliver mere og mere forstyrret, og Selvmordsforsøg ere desaarsag ikke ualmindelige. Øinenes Pupiller ere nu mere sammentrukne, men de taale dog Lyset; Pulsen slaar afvexlende hurtigt

og voldsomt eller svagt og neppe mærkeligt. De almindelige Symptomer blive nu mere fremtrædende. En langvarig Søvn kan maaske indtræde ved dette Stadium, og Sygdommen derved overkommes.

Dersom den vedligeholdes i nogen Tid vil Livskræfterne udtømmes, Pulsen blive svag og uregelmæssig; Rystelserne tiltager; Tungen bliver tør og brunagtig i Midten, Patienten henfalder i en Sløvhedstilstand, eller taler uopholdelig og piller paa Sengklæderne. Døden indtræder gjerne under en midlertidig indtrædende Ro eller ogsaa under et Anfald af Raseri.

Sammenviklinger.

Den daglige Dranker er tilbøielig til at paadrage sig en Mængde andre Sygdomme, direkte eller indirekte som et Resultat af Nydelsen af Alkohol. Inflammation i Lungerne, af en mild Art, og gallopperende Tæring (Svindsot) samt Catarrh i Maven, frembringende hyppig Opkastning, ere almindelige Sygdomme; dette sidste leder som oftest til Ufordøielighed og Dyspepsia.

Leveren er et af de første Organer, der kommer til at lide ved den stadige Brug af Alkohol. En tiltagende Dannelse af ny Cellevæv finder Sted, hvilket i Begyndelsen forstørrer Organet. Denne nye Sammensætning har Tilbøielighed til at krympe, og da den indskrider paa Leverens virkende Celler, udsletter den de vædskeholdende Elementer.

Vattersot følger af Tryk paa Portaaren og et hindret Tilbageløb af Blodet efter Gjennemløb i Maveorganerne. Dette efterfølges hyppigt af Brights Nyresygdom. Det er her tilstrækkeligt simpelthen at omtale de mange Sammenviklinger; jeg kan ikke gaa ind paa en detaljeret Beskrivelse af dem, da det ikke kommer indenfor denne Bogs Omfang.

Alkoholets

Fysiologiske og pathologiske Indflydelse

—paa—

Menneskelivet.

Af

Dr. K. T. Stabeck.

Anden Del.

Chicago.
Skandinaven's Boghandel.
1885.

Sindssyge.

Jeg kan ikke slutte mine Bemærkninger uden at henvise til Sindssyge som en hyppig Følge af Nydelsen af Spirituosa, hellerikke kan jeg undlade at bemærke, at mange saadanne Patienter ere blevne sendte til Sindssygeanstalter, uden at man har erkyndiget sig om Spiren til Sygdommen. Patienten har været angivet som sindssyg af andre Aarsager, medens Alkohol og intet andet har været den virksomme Aarsag.

De Tilstande, der indbefattes under denne Rubrik, maa ikke blive forvexlet med hvad man kalder "Dipsomania." I denne Tilstand ser man en uimodstaaelig Tilbøielighed for Alkohol, hvilken dog eventuelt kan lede til Alkoholforgiftning, der ofte er Aarsag til streng alkoholsk Sindssyge.

Sygdommen forekommer i tre Skikkelser, nemlig streng alkoholsk Sindssyge og kronisk alkoholsk Sindssyge.

Førstnævnte indtræffer sjelden, undtagen naar der findes stærkt fremtrædende arvelige Tilbøieligheder til mental Forstyrrelse, eller hvor Hjernefunktionerne ere blevne betydeligt svækkede ved vidtløftigt Levnet eller Overanstrængelse. Hvor alle disse Predispositioner findes, behøves ikke noget større Kvantum Alkohol for at paaføre et Anfald.

Den mest fremtrædende Form af denne Sygdom er voldsomt Galskab, bekjendt under Navnet Mania-a-potu, hvorunder fremkommer Tilbøielighed til morderiske Hand-

linger. I visse Tilfælde antager Sygdommen Form af Melankoli, og det bliver da nødvendigt at bevogte Vedkommende nøie, da denne Form særlig karakteriseres ved Selvmordsmani.

Begge Slags Sindssyge ere kurable, forudsat at Hjernen ikke er bleven svækket ved gjentagne Anfald, og de blive heller ikke gjerne af lang Varighed.

Den kroniske Tilstand er en ligefrem Følge af kronisk Drik. Symptomerne vise sig i Almindelighed lige strax, dog kunne de maaske ei være saa fremtrædende, at opvække særegen Opmærksomhed.

Søvnløsheden, der er saa karakterisende for indtrædende Sindsforstyrrelse, er et af de første Mærker; derpaa følger Rastløshed og en nedtrykt Stemning, med Tilbøieligheder til Selvmord. Undertiden passerer Patienten hurtig over til komplet Vanvid, men mere almindelig er det dog, at den mentale og moralske Fordærvelse gradvis skrider frem med Symptomerne af Tab af fysisk Nervestyrke.

Sygdommen fremviser mange Symptomer i Lighed med almindelig Paralyse hos de Sindssvage. I mange Tilfælde kan Forskjellen kun opdages ved fremkommende Bevis paa alkoholsk Forgiftning, samt ved den vedholdende mentale Symptom hos den af almindelig Paralyse Lidende.

Delirium Tremens, som jeg et andet Sted i Bogen har givet en Beskrivelse over, kommer ikke retmæssigen under denne Klasse, men jeg vil her bemærke, at efterat de virkelige Symptomer paa Sygdommen ere svundne, er der undertiden endnu tilbage Tegn paa en mindre Forstyrrelse af en karakteristisk Natur. Selvmordssymptomer ere fra Begyndelsen af tilbøielige til at

vise sig. Mistanke om Forgiftning, Frygt for overhængende Fare og Hallucinationer i Hørelsen fremkomme ogsaa ofte. Den nødvendige Behandlingsmaade for saadanne Patienter er, Bevægelse i frisk Luft og Forandring af Omgivelser med enhver Opmærksomhed henledet paa alle Midler til atter at bringe de svækkede Organer til sund Virksomhed. Patienten bør altid have Selskab, og under forsigtig Behandling ere Udsigterne for Helbredelse favorable.

Drukkenskab og Sindssyge. — Hvordan de ere beslægtede.

Endnu har ingen Mand seet sig istand til at løse Problemet om Sindssyge. Ingen Lexicograph har givet den en Definition, som kan antages som Rettesnor for Behandling. Ingen Videnskabsmand har udtrykt sin Mening i Sprog, som Loven antager for Authoritet. Aarsagen er, at Lovens Syn paa Sagen er forskjellig fra Videnskabens Syn og Skjøn. Og dog er Sindssyge den samme nu, som den altid har været. Symptomerne og Pathologien ere uforandrede. Loven mærker den slet ikke, undtagen gjennem dens Handlinger. Sygdommen maa manifesteres i aabent Galskab eller ogsaa søge Skjul under det stumme Melankoliens Dække. Vanviddet maa tilsynekomme ved forbryderske, ulovlige Handlinger, Udøvelse af Mord eller andre Misgjerninger, forinden Loven opdager dens Existence. Derfor kan det ogsaa siges, om Videnskaben, at medens den gjennemtrænger det ydre og synlige, og finder Sygdommen tilstede inden Mennesket, saa kan den dog ei beskrive den.

Drukkenskab, paa den anden Side, har været baade synbart og vederstyggeligt fra Generation til Generation. Den har trængt sig ind paa Samfundet som en Forstyrrer af Familiefreden, og alle Menneskeslægter har seet paa den fra forskjellige Sider og betragtet den med forskjellige Slags Blikke og fra forskjellige Standpunkter. Drukkenskaben har været beskrevet med en forholdvis sammenlignende Nøiagtighed, uagtet dens rette Definition og

Natur indtil fornylig ei har været kjendt. Loven har ikke gjennemskuet vore Gjemseler, for at eftersøge synbare Aarsager, som tvinger en uharmonisk Natur til at nyde alkoholholdende Stimulanter. Drukkenskaben maa derfor, ligesom Sindssyge, komme tilsyne gjennem Handling, forinden Loven kan omfatte den.

Der maa forøves Tyveri, Brandstiftelse, Overfald — kortsagt, Freden og den offentlige Sikkerhed trues, forinden Loven kan skride ind.

Videnskaben alene har været istand til at gjennemskue den pathologiske Tilstand, fra hvilken Drikkelysten kommer til at lede og styre det menneskelige Væsen, som er kommen under dets Herredømme.

Vanvid er en Hjernesygdom, sige Nogle, medens Andre sige det har sin Fremkomst i Sindet. Betragter man nu dette sidste — Sindet — som en særlig Funktion, men undladende her at diskutere fysiologiske og andre Theorier angaaende Vanvid eller Sindssyge, da vil det antages (idet vi Intet ved angaaende Sindet som en særegen Funktion adskilt fra Hjernen), at Sindssyge nødvendigvis og udelukkende maa være en Hjernesygdom.

Men det er ikke saa med Drukkenskab. Sindssyge betyder Forstyrrelse i de mentale Funktioner i almindelig Forstand — Tab af Fornuften. Derfor kan intet Menneske betragtes som Sindssvag, hvis intellektuelle Evner ere fuldstændige og hvis Organer, paa hvilket de ere beroende, ere i fuldkommen virksom Ordning.

Drukkenskab betyder ikke mental Forstyrrelse. Drukkenbolte kunne ræsonnere ligesaa logisk og klart, som Personer staaende paa samme Kulturtrin og med lignende Fordele, som ikke ere Drankere. Deres Tankegang eller Sind er ikke forstyrret, naar de ere ædrue. Bliver de

derimod forgiftede ved Alkohol, ligne de Personer under Indflydelse af hvilkensomhelst Sygdom, som anfægter Hjernen, og for en kort Tid kan de saaledes være utilregnelige, rase, lig Patienter i Tyfusfeber, eller naar Blodet er forgiftet og Inflammationer indtræder.

Da Drukkenskab skyldes fysiske Aarsager, er det den almindelige Mening, at Dranker-Slagtilfælde paadrages vilkaarligt, og at Drankeren derfor end mere er Skyld i sin ubesindige Optræden, først paa Grund af overstadig Nydelse, og dernæst for, hvad som følger efter en saadan overstadig Nydelse.

Det er meget sandt, at Villiekraften ifølge Naturens Regler, skulde være ansvarlig for vor moralske Opførsel, men det er ligesaa sandt, at denne undertiden bliver undertrykt og overvundet ved Drikkekravet, netop paa samme Vis, som vi undertiden overkommes og svækkes ved store Lidelser, Udmattelse eller Rystelse. Vi lider Sygdommens Kvaler, og det er kun sjelden at selv den bedst udrustede Natur eller mest udviklede Forstand ved simpelthen at anvende Villiekraften kan undertrykke Sygdommen, formindske fysiske Lidelser eller tilbageholde de Taarer og Klageudbrud, som ere de naturlige Udtryk for Smerter.

En Mand befinder sig i stor Fare — han er en Skibbruden, der paa en Planke omkastes paa Havets Bølger. Han er udmattet og ængstelig, hungrig og tørstig, uden at have noget at tilfredsstille sine Krav med. Der er ingen Redning i Udsigt og maaske der hellerikke er nogen at vente. Han har ingen Smerter, men en umaadelig Tørst bemægtiger sig ham. Han ved meget vel, at dersom han drikker det salte Søvand, vil han tørste endnu mere, og selvfølgelig blive end yderligere miserabel. Men

Naturen kræver Drikke. Legemets Fluidum er næsten udtomt, hans Tunge er tør og brændende, Halsen ligedan, og — han maa have Vand. Trangen bliver ham for stor, han kan ikke modstaa den, og lig en Hund, der slikker Vand fra en Pøl ved Landeveien, saaledes tager han ogsaa en Slurk hvergang Bølgerne ruller forbi. Herved forøger han sine Lidelser og Kvaler, men han gjør det fordi han maa — hans Villiekraft er udtømt.

Hans Tilstand er i Lighed med dens, der er et Offer for Dipsomania. Det er en fysisk Trang. Man lider ikke fysiske Smerter, men det er et utilfredsstillet Krav efter Lindring. Det kan maaske være en sygelig eller hungrende Appetit. Hvad nu end er Aarsagen, saa er Trangen — Kravet — ubeskriveligt. Lindring maa tilveiebringes til hvilkensomhelst Pris.

I samme Forstand er Sindssyge Resultatet af vilkaarlig Handling. Mangt et Offer for en eller anden Lidenskab, som selv knapt ved hvad det er, hvorfra det stammer, eller hvorledes det skal forklares, udfører sit daglige Arbeide og opfylder sine Forpligtelser til Samfundet, holdende fast ved sin Manddom i Bevidstheden af sin ubestridelige Ret til et Virkefeldt blandt Menneskeheden, men alligevel maaske misforstaaet af Andre, og ude af Stand til selv at fatte det virkelige Forhold til dem. Han søger Raad hos sin Læge, som fatter, hvad der er i Veien, og som maaske skuer fremtidig Fare. Denne foreskriver ham Leveregler, som han strengt maa efterfølge eller ogsaa falde ned i den Afgrund, som hans Bedsteforældre eller andre ærværdige Repræsentanter af tidligere Generationer have gravet for ham. Han er hverken Fysiologist eller Filosof, men et virksomt, haardt stræbende og maaske pengefrembringende Geni. Han fat-

ter maaske ikke tilfulde den Visdom, der ligger i Lægens Raad, eller selv om han indser Vigtigheden af dem, saa forstaar han ikke hvorledes hans Familie skal blive forsørget ved en forandret Forretning, Næringsdrift eller Levemaade. Og omendskjøndt de ham givne Raad ere ufravigelige, saa blive de dog ei fulgte. Resultatet er ofte Sindssyge, men naar baade Drankeren og den Forrykte fremstilles for Retten, maaske under Anklage for at have begaaet lignende Forbrydelser, saa lyder Kjendelsen i det ene Tilfælde paa vilkaarligt Drukkenskab, og en derefter fastsat Straf, medens man i det andet Tilfælde kommer til den Slutning, at det ved en "Guds Sendelse" er Vanvid, og et omsorgsfuldt Ophold i en Anstalt bliver hans Lod.

Sindssyge, lig Forbrydelser, fremviser nye og vigtige Aarsager for utallige Afvigelser fra den typiske Standard for Hjerne, Nerver og Blod.

Civilisationen — og det amerikanske Folks Civilisation i Særdeleshed — er en energisk Virksomhed i Dannelsen af nye Methoder inden det sociale Liv, ved hvis heldige Operationer nye Opdagelser gjøres angaaende de mest forbausende Afvigelser i vore Legemers funktionelle Virksomhed fra den anerkjendte normale Standard.

Dette Faktum vises ofte i en tilsynneladende Usikkerhed i de store Nerve-Centrer, paa hvilke Forstandsevner og Livskraft beror. Saadanne Opdagelser efterlade ogsaa sine Indtryk paa den borgerlige Lov, som stadig bliver mere modificeret ifølge de høiere og mere intelligente Opfattelser af hygieniske Betingelser og Sundheds Krav. Man har saaledes sanitær Legislation ved Dannelsen af Sundhedsraad, som have Magt og Myndighed til at

handle ifølge de bedste videnskabelige Regler med Hensyn til den offentlige Sundhed.

Den foregivne Forøgelse af Sindssyge og Drukkenskab, saavelsom Nerve- og Hjernesygdome af anden Natur, tilsammen med deres Forhold til Menneskets Handlinger og Opforsel saavelsom Familielivets Lykke, har været et kjært Emne til Studium af Tusinde intelligente Mennesker, hvilket ogsaa er et glædeligt Tidernes Tegn.

Jo mere Lys der kan kastes over dette Emne og jo mere Tanke og Granskning der kan blive anvendt, des mere Gavn vil der afstedkommes. Videnskaben har ikke indtil fornylig fundet sin rette Plads, især i Psykologien. Den har stille og ubemærket vandret sin Vei i Retning af andre Virkefeldter, medens Religionisterne og Philantroperne, lader det til, have prædiket baade mentalsk og moralsk Ufornuft i Forbindelse med Drukkenskabslasten. Dog, dette er ikke tilstrækkeligt.

Videnskabelige Granskere bringer nu sammen Drukkenskab og Nerverne, Sindssyge og Hjernen, Forbrydelser og arvelig Sygdom, Lov og Retfærdighed — alt ifølge deres Orden og Forhold til hinanden og til Samfundet i Almindelighed.

Hvadsomhelst der end kan siges om populære Fordomme og Uvidenhed angaaende den bestemte Rutine af lovmæssige Forhandlinger, og om den uovergjængelige Modbydelighed for populær Theologi, og angaaende fremadskridende Anskuelser og Methoder, gjøre vi alligevel Fremskridt i denne Retning. Samfundet begynder at erkjende Ophavet til visse menneskelige Tilstande, som hidindtil har været misforstaaet, men som nu trænger frem fra Chaos og kræver offentlig Opmærsomhed, hvilket maa lede til Reform inden Lovvæsenet, som bør være tilsvarende til de høieste, ædleste Formaal.

Drukkenskab i Barndommen.

Dette Spørgsmaal har kun lidet været behandlet inden de medicinske Kredse, og aldrig, saavidt mig bekjendt, har det været fremstillet for Offentligheden. Vi skulle ogsaa lægge Mærke til, at under denne Sags Behandling fremkommer et andet vigtigt Spørgsmaal, som kræver vor Opmærksomhed. Det er Spørgsmaalet om Arvesyge.

Vi ved, at Sindssyge, Epilepsi, Svindsot (Tæring) og en hel Mængde andre Sygdomme ere arvelige. Alle disse Sygdomme have frembragt en sygelig Forandring i Individet og denne forplanter det igjen til hans eller hendes Afkom. Hvorfor kan ikke Drankeren med sin utæmmelige Trang efter Spirituosa forplante denne Tilstand til sit Afkom lige saa vel? Det er klart og tydeligt en sygelig Forandring i begge Tilfælde, som kan forplantes.

Paa Landet gives der ingen mulig Anledning til at foretage saadanne Jagttagelser, som vilde være tilfredsstillende. Men i en større By, og i Særdeleshed i de store Børnehospitaler, hvortil Børn i Tusindvis bringes for Behandling, kan dette blive tilfredsstillende undersøgt.

Da mange af mine Læsere ville blive Fædre og Mødre, formoder jeg at det vil være af Interesse for dem at granske dette Spøgsmaal. Jeg skal derfor vedføie en Meddelelse fra Dr. Thos. More Madden, Hospitalslæge i Hospitalet for syge Børn, i Dublin, Irland, som i den senere Tid har skjænket denne Sag sin særegne Opmærksomhed. Som Forstander for et større Hospital, har han

havt den bedste Anledning til at foretage Jagttagelser. Dr. Madden skriver:

"Jeg vil bidrage nogle Bemærkninger angaaende nogle af de nylig fremkomme Fremtoninger og Udviklinger paa Alkoholismens Omraade, som i den senere Tid er kommen under hyppig Observation i Børnehospitalet. De moralske og fysiske Onder, der paafølger Misbrugen af Alkohol har aldrig været saa synbare som i den nuværende Tid. Og de sidste (de fysiske Onder) kan nu snart mærkes ligesaa hyppigt hos den opvoxende Ungdom, som hos de ældre Borne.

"Den dræbende Hurtighed, hvormed Livets Kappeløb nu i Almindelighed springes, lige fra Begyndelsen til Enden, har sine farlige Følger, et af de mest vigtige af hvilke er, at Barndommens Tidsalder i mange Tilfælde bliver saa forkortet paa Grund af Nød og Armod, at Børnene tvinges til at begynde Livets Kamp for Tilværelsen længe forend de moralske, mentale eller fysiske Kræfter ere udviklede. En tidlig nedbrudt Helbred er derfor ikke længer nogen Sjeldenhed.

"Dette giver sig især tilkjende i en af dens sørgelige og mest fremtrædende Træk, nemlig Drukkenskab blandt Ungdommen, som maaske mere kommer tilsyne hos de forladte lille Gadeomstreifere, der tvinges til at søge sin Næring som de bedst kan i de større Byers Hovedgader. De pathologiske Følger af den arvede eller tilvante Tilbøielighed bringes under stadig Jagttagelse i vore Hospitaler.

"En Beskrivelse af nogle af disse Tilfælde vil maaske bedst kunne sprede Lys over Sagen.

"J. L., otte Aar gammel, blev indlagt paa St. Josephs Bornehospital den 8de Februar, lidende af Deli-

rium Tremens. Hans Moder var en stadig Dranker, og under Svangerskabet havde hun gjentagne Gange været beruset. Hans Fader, der var en ædruelig Mand, indehavende en god Stilling, sendte Barnet paa Landet, for der at blive opfostret, saa snart det var stort nok. Men i sex Aars Alderen blev det atter taget hjem, og Tilbøieligheden for Alkohol kom snart tilsyne hos det. Thi da Gutten fandt en Whiskeyflaske, som Moderen havde gjemt, tog han dygtig til sig af Indholdet og blev døddrukken. Fra den Tid af, uagtet Faderen holdt stræng Opsigt med ham og lagde alle Hindringer i Veien, drak han temmelig jævnt i næsten to Aar. Nogle Dage forinden han blev bragt til Hospitalet, stjal han en Flaske Portvin fra deres Husvært, og denne tømte han, med Undtagelse af maaske et Glas, med en Gang. Herefter faldt han i en drukken, bevidstløs Tilstand, hvorunder hans Livslys var nær ved at slukkes. Da han ved ihærdige Anstrængelser og kraftige Midler blev vakt af sin Dvale, var han rasende, og i denne Tilstand blev han ført til Hospitalet. Hans Tilstand var da stærkt fremtrædende som Delirium–e–potu, med betydelig Svækkelse af Livskraft. Om man talte til ham, ligegyldigt hvor venligt, saa rystede han som Æspeløv og søgte at krybe i Skjul under Sengklæderne. Samtidig forstod han tilfulde hvad der blev ham sagt, og han fremviste en næsten latterlig Iver og Ængstelse for at efterkomme enhver Forordning. Han saa sig ofte ængstelig omkring i Sygeværelset, og klagede over indbildte Forurettelser. Han var i den yderste Skræk for de andre Børn i Sygeværelset, og vilde ikke at Sygevogtersken, som havde ham under sin Varetægt, skulde forlade ham, om det kun var for et Øieblik. Hans Øine vare glindsende og stirrende,

Pupillerne betydelig udvidede, Huden kold og fugtig, Tungen uren, Maven haard, Leveren i daarlig Forfatning, Temperaturen under det normale Standpunkt, Pulsslagene 140, uregelmæssige og knapt mærkbare; han var i det hele taget stærkt medtaget.

"Han kom sig dog ved omhyggelig Pleie og Behandling, Symptomerne paa Sygdommen svandt efterhaanden, og efter en Uges Tid vare Deliriumsanfaldene og Nerverystelserne næsten ophørte, skjøndt han fremdeles var let ophidset, rastløs og udmattet. Jeg kan tilføie, at han senere blev fremstillet for en af Magistraterne, af hvem han blev beordret sendt til en Opdragelsesanstalt, hvor han nu skikker sig vel, og der er alle Udsigter for, at han vil blive et ordentligt Medlem af Samfundet.

"Tilfælde, lig dette, som netop er anført, der blot er et af mange lignende, som er kommen under min Behandling i Børnehospitalet under de sidst forløbne Aar, er efter mine Mening Bevis paa, at Alkoholismen kræver en grundigere Betragtning og Granskning, end hidindtil har været skjænket det, som en tiltagende Aarsag til Sygdom og Død i Barndomsalderen. I de fleste Tilfælde af Alkoholisme, der er kommet under min Iagttagelse, lod Sygdommen eller Tilbøieligheden til at have været nedarvet, og var mest synbar hos de Børn, hvis Mødre vare uforbederlige Drankere. Nogen Hentydning til Drukkenskab hos Kvinder bliver derfor nødvendig i denne Forbindelse som medvirkende i mange Tilfælde til de Sygdomme, der blive behandlede i Børnehospitalerne, hvor dets Virkning paa en slaaende Maade viser sig ved den moralske og fysiske Mangel, som viser sig hos Drankerens Afkom, særlig med Hensyn til skrofuløse Sygdomme, Kirtelsyge og andre Onder. I mange af disse

Tilfælde af Alkoholisme hos Kvinden, Virkningen af hvilken indpodes i Børnene paa den beskrevne Maade, skriver Trangen efter Stimulanter sig fra en eller anden af de kvindelige Sygdomme, som Lægestanden træffer paa under dens gynecologiske Praxis. Det er ogsaa ofte Resultatet af den altfor almindelige Skik at bruge Alkohol for kvindelige Sygdomme i stedse tiltagende Dosis, indtil Offeret eventuelt, og ofte ubevidst, bliver en stadig Dranker, og muligvis Moderen til Børn, der skal fordømmes ved at arve den samme frygtelige Tilbøielighed.

"I denne Sag er Lægestanden direkte interesseret, og den gjøre meget ved sin Indflydelse til at udtømme denne Kilde for arvelig Alkoholisme. Vi have endnu ikke overkommet det gamle System at give Stimulanter istedetfor Aareladning, som var hyppigt i Brug for tredive Aar siden. De gamle Læger gik for vidt i den anden Retning igjen, efterat hin Periode var passeret, idet de foreskrev for meget alkoholholdige Stimulanter.

"Under hvilkensomhelst Omstændighed burde Brugen af Alkohol, lig andre oplivende Midler, kun anvendes naar det var høist nødvendigt, og i Dosis regulerede ifølge Sygdommens særegne Krav.

"Havde vi derfor med Dr. Richardsons ideale By, Hygeria, at gjøre, kunde vi med stor Fordel antage hans Anskuelser med Hensyn til Totalafhold fra alle berusende Drikke.

"Uheldigvis befinde vi os imidlertid paa Jorden og ikke i Utopia, og det paahviler vor Stand at undersøge Tilstanden hos dem, der ere affræftede ved Sygdom og Alderdom og altfor tidlig have maattet bukket under saavel i mental som fysisk Forstand under Livets Kamp for

Tilværelsen, med et kummerfuldt Hjerte og et sløvet Sind.

"Under Betragtningen af Aarsagen til den tiltagende Lyst og Besvær efter Alkohol, som nu er saa almindelig blandt Ungdommen, bør det erindres, at at denne Higen eller Lyst som før nævnt, er nedarvet og resulterer fra den i alle Samfundsklasser bestaaende Drukkenskab hos Kvinder saavelsom Mænd. Thi, endskjøndt Folk, der er bedre stillede, ikke nu, som tilforn, drikke saa megen Vin efter Middag, saa gjør dog en styg Vane sig gjældende inden de høiere Kredse, saavelsom Middels- og Arbeidsklassen, den nemlig at "smaasnapse," eller nyde stærke Drikke i smaa Kvantiteter under Dagens Løb. Dette er langt mere skadeligt end vore Forfædres post prandial Drikkeskikke. Heller ikke er det at undres over, at Børn af en saadan Generation skulde selv i deres tidligste Alder lægge for Dagen Tilbøielighederne til Drik og Svækkelse og Sygdom af Alkoholisme. De Onder, der opstaa fra Drukkenskab hos Unge og Gamle burde idetmindste være tilstrækkelige til at advare os ikke at lade Børn blive vante til Brugen af, eller faa Smagen paa berusende Drikke. Den Skik, at give Børn i de høiere Samfundskredse Vin, eller blandt Arbeidsklassen stærkere Stimulanter, selv til Smaabørn, som en bonne bouche er saa almindelig i dens Anvendelse og saa sørgelig i dens skadelige Følger, at det er paa høi Tid at Lægestanden lader sig høre i ikke nogen usikker Stemme i Fordømmelsen af denne Kilde af uberegnelige Lidelser."

Hvorledes Drankere bør behandles.

Da vi nu have havt under Diskussion Drukkenskabens Pathologi, dens Aarsag og Virkning, vil Læseren naturligt nok søge efter en Methode for Kur. Dette er den vanskeligste, for ikke at sige mest utilfredsstillende Opgave at løse.

Forfatteren har forsøgt at forskaffe sig forskjellige Mænds Anskuelser paa dette Omraade, Mænd, der have havt Livserfaring i Drankeres Behandling og Kur. Udbyttet af mine Granskninger er, at vi inden hele vore Medikamenter ei ville kunne opdage nogen bestemt Artikel, som kan fæstes Tillid til, uagtet adskillige Humbugmediciner bliver averterede. De er ikke engang saa meget værd som Flaskerne, paa hvilke de blive aftappet, og gjør gjerne Skade, idet de indeholde et vist Procentum Alkohol eller andet Giftstof, saasom Opium.

Derfor, skal man behandle en saadan Patient, maa man nøie undersøge hvert særskilt Tilfælde, alt efter den Form af Drukkenskab, hvoraf Vedkommende lider. Jeg mener ikke Delirium Tremens. Dette maa underkastes en kyndig Læges Behandling.

Forviklinger, som jeg i tidligere Afdelinger i Bogen har nævnt, maa ogsaa behandles nøiagtigt af kompetente Læger. Men for Drukkenskaben, da maa jeg betegne det Management eller Bestyrelse hellere end Behandling. Lader os for Bekvemhedens Skyld inddele vore Patienter i tre Klasser:

1) Blandt Ungdommen, som intet Kjendskab har til Lasten.

2) Blandt de, som lader til alvorligt at søge Reform, og som ere villige til at benytte Midlerne der vil bevirke det.

3) Blandt den uforbederlige, ukontrolerede Klasse, som foregive at ønske Reform, men som efter korte Tidsrum af Afholdenhed, gjentagende Gange falde tilbage, og have ikke alene ødelagt sig selv, men have samtidigt gjort sine Paarørende og Venner miserable og haabløse.

Som et Resultat af mine Jagttagelser, er den Jde særdeles rodfæstet hos mig, at Størstedelen af Afholdsarbeidet burde føres blandt Ungdommen, og at der ved alle Midler burde forebygges en moderat Drikken blandt den. At Loven mod at sælge berusende Drikke til Mindreaarige skulde strængt iagttages.

Ungdommen i vort Land, af alle Nationaliteter, burde lære at indse, at Tilegnelsen af en Vane eller Lyst for stærke Drikke er en yderst farlig Skik; at Alkohol under hvilkensomhelst Form er en Artikel at frygte for og at undgaa ligesaa meget som Stryknin eller Arsenik. Lad Forældre under hvilketsomhelst Livsforhold lære at fatte, at det er farligt at vænne og opmuntre sine Børn til at nyde de mildere Vine, Øl osv.

Men hvad skal der gjøres med dem, som allerede have tilvendt sig denne Vane? Maaske omtrent tyve Procent kan reformeres ved den første Anledning, som de kan holdes ædrue, og deres Opmærksomhed henledes paa Faren. Dette kan gjøres ved Hjemmets Indflydelser, i Asyler, gjennem Foreninger osv.

Naar Brændevinet blot kan udryddes af Systemet, og Legemet erholder nogle Dages Hvile, og Patienten modtager opmuntrende Ord, og lægger bestemte Planer

for fremtidige Handlinger og beslutter ei længere at have Selskab med tidligere Kammerater, da er der Haab.

En Dranker, som har en uimodstaaelig Tilbøielighed efter Alkohol, kan upaatvivlelig blive bedst behandlet i et Drankerasyl, hvoraf der findes et i Chicago og flere i Østen.

Disse Mænd behøver et Sted hvor de kan erholde styrkende Føde og gjenopbyggende Medikamenter, hvor de, adskilte fra sine tidligere Kammerater, kunne faa sin moralske Fornuft gjenoplivet og blive styrket.

Nogle Mennesker kunne reformeres i et meget kort Tidsrum, medens det med Andre tager Maaneder — ja, maaske Aar.

Mange Personer nyde alkoholholdige Drikke i aarevis uden at nogen af Legemets Organer tager Skade; Andre derimod blive beskadigede i næsten ethvert Organ. For dem, der trænger en udstrakt Tidsperiode for at fuldkommengjøre Opbyggelsesværket og Reformationen, er Hjemmet og Asylerne de rette Tilflugtssteder. Det samme kan siges om den Klasse, hvis Konstitutioner er bleven ødelagte ved frivilligt Brug af Alkohol, og som ikke besidder den moralske Kraft til at sige Nei, naar han bliver anmodet om at drikke.

Reformation maa ske gradvis; det er ikke et Dieblikks Sag, men maa gradvis udvikles. En Mand, der har hengivet sig til en overstadig Nydelse af Whiskey, er aldrig sikker. Han maa tage sig iagt. En reformeret Mand maa læres, og Lektien maa blive vel indstuderet, saa at han forstaar, at lad komme, hvad vil — Sygdom, Ubehageligheder, Dødsfald, Modgang, enkelt eller alle tilsammen — han kan ikke med nogen Sikkerhed smage en Draabe, ellers vil han bukke under.

Mænd, der have standset Drikken, men som ikke styres af noget høiere Motiv, de, som ikke ere komne til den Sandheds Erkjendelse, at det er syndigt for dem at bruge Stimulanter, da det er en tilvendt Vane — disse Mænd ville altid anstille Forsøg. De se den store Majoritet af Mænd drikker noget hver Dag, og de tro, at de kunne gjøre det samme. De beslutter kun at drikke Mineralvand om Formiddagen og Ale om Eftermiddagen samt Øl (Beer) om Kvelden. De begynder hermed, og i omtrent ni hundrede og ni og niti Tilfælde udaf et Tusind gaar det nedad Bakke. Disse Mænd ere derfor aldrig sikre. Deres Opgave er at bekjæmpe en Lyst, som fremkom forinden de selv forstod Faren.

Anstalter for Behandling af denne anden Klasse burde forøges, og Arbeidet i denne Generation vil aldrig standse. Skulde Drukkenskaben formindskes, vil det være af den Aarsag, at Indflydelsen af de utallige Afholdsforkjæmpere begyndte at gjore sig gjældende hos Landets Ungdom. Men indtil saa sker, maa man gjøre Foranstaltninger for Drukkenskabens Slaver.

Den tredie Klasse Drankere ere de som stadig drikke, og som vil vedholde dermed, ligegyldigt hvormeget der bliver gjort for dem, af deres Venner og Lægen; Mænd, der vil tage deres eget Sølvtøi fra Bordet og sælge det for at faa Penge til at forskaffe sig Brændevin, og som ofte er i en Deliriumstilstand. Hvad kan der gjøres for dem?

Som Regel ere de ustyrlige, og Asyler ere for dem deres eneste Haab. Her kunne kyndige Læger undersøge deres individuelle Forholde og Tilstande og erkyndige sig fra hvilken Aarsag Drukkenskaben tog sin Begyndelse.

Patienten maa øieblikkelig underkastes Tvang. Man maa ikke stole paa, at en saadan Patient trolig efterfølger Lægens Regler, om han overlades til sig selv. De utallige Aarsager til Drukkenskab, som jeg andetsteds har nævnt, maa tages i Betragtning, og Patienten derpaa behandles overensstemmende dermed.

Kan denne Vane overkommes?

Den moralske Sands hos saadanne Mennesker er ofte saa at sige død, det er sandt, og dog er der ingen Aarsag til Forsagelse. Villiekraften er ogsaa lammet, men dersom en andens Villie for en Tid faar raade, da er der Haab.

Hvor svag og magtesløs Villiekraften er, kan sees af de ofte brudte Løfter. Det siges af Nogle, at Villien altid staar øverst, at den altid er rede, og at den kun behøves at sættes i Bevægelse i den rigtige Retning for at opnaa de forønskede Resultater.

Dette kan maaske være sandt i de fleste Tilfælde, men vi se dog at Giften af Typhus Feber nedlægger den stærkeste Mand, og han bliver lig et Barn. Hvorfor skulde Giften i Alkohol ikke gjøre det samme? Villiekraften hos en Dranker bliver som et Legetøi i den uoverkommelige Vanes Magt, som for Tiden er uovervindelig.

En stadig Dranker skulde sættes i saadanne Omstændigheder, at han stod under en Andens Kontrol. Som naturligt kan være, frygter han for den pludselige Fratagen af de vanlige Stimulanter, og denne Frygt for Følgen af en saadan Indskriden bliver strax en Hindring at modarbeide. Det burde overlades til en sagkyndig Læges Bedømmelse hvorvidt al Slags alkoholholdige Drikke bør berøves Patienten med engang. Som Regel er det imid-

lertid sikkert (undtagen i Deliriumstilfælde) at ophøre med Alt paa engang.

Da det ikke er mit Formaal, her at give Læseren en fuldstændig Beretning angaaende den almindelige Behandlingsmaade i Hospitalerne — hvilket alligevel ei kunde efterlignes tilfredsstillende, af Folk udenfor Lægestanden —, saa skal jeg kun begrændse mine Udsagn til endel Bemærkninger angaaende den medicinske Behandling.

For det Første, efterat man har ophørt med Nydelsen af enhver Stimulant, maa Patienten have saadanne Mediciner, som ville bibringe Ro i hans Nervesystem og fremkalde Søvn. Af saadanne Mediciner er intet bedre, end Bromide of Potassium, hvilket skulde gives i Dosis af 20 til 40 Grains. Jeg nævner denne ene Medicin, fordi den er uskadelig og kan istandlaves af Hvemsomhelst. Dersom det bliver taget nogle Gange om Dagen og om Natten, beroliger det Patienten, indtil han overstaar Virkningen af Alkohol (hvilket kan tage en eller to Uger). Stærkere Medikamenter kunne maaske blive nødvendige, men de burde overlades til kyndige Lægers Disposition. Af disse kan nævnes Hydrate of Chloral.

Disse Mediciner ere ikke konstitutionelle — gjenopbyggende — Remedier, men kun midlertidige, indtil den Nerverystelse, som altid medfølger Standsningen af Drik, er overstaaet. Patienten burde derpaa sættes paa en god, sund Diæt, tage Bevægelse i frisk Luft samt regulere alle sine tidligere Vaner. Han burde gaa tidlig tilsengs, og staa tidlig op om Morgenen. Dette burde han gjøre til en stræng militær Regel. Den gamle Vane med Nattevaagen og Søvn om Dagen maa brydes med. Hans Fordøielsesorganer skulde sees nøie efter, og dersom der

findes en konstitutionel Feil, som har bevæget ham til Brugen af Alkohol, da burde det øieblikkelig blive behandlet af hans Læge. Dette, i Forbindelse med nogle Ugers tvungen Afholdenhed, vil ofte bevirke en Helbredelse.

Den vanskeligste Opgave for baade Læge og Andre, der skal have med Patienten at gjøre, er at holde ham "i Tømme," saa at sige, medens Virkningen af Alkoholet endnu er i Systemet.

Den vanlige Dranker har maaske udviklet en Trang efter Alkohol ved en umaadelig Nydelse deraf, og derved foraarsaget en Række Sygdomme, saasom Forandring i Leveren, Nyrerne eller Maven eller ogsaa bevirket Forviklinger af forskjellig Slags. I Betragtning af den almindelige Forstyrrelse af de funktionelle Organer og maaske opstaaede Forandringer i deres Konstruktion, er det bedst at gaa forsigtig tilværks, og have Taalmodighed. Aarsagen hvorfor saa mange undlader at holde Afholdsløftet. Faktum er, at de i Almindelighed tager det, under en Tilstand som i selve Tingens Natur gjør det en plat Umulighed for dem at holde det.

Under disse funktionelle Forstyrrelser, hvorunder hvert Forsøg paa at faa Villien og Tanken til at kontrollere sig selv, er frugtesløst, bliver det ligefrem en Dumhed at betragte sig som i normal Tilstand. Og endnu taabeligere bliver det at forsøge paa at helbrede eller kontrollere organiske Feil, og Brugen eller Ikke-Brugen af Medikamenter, enten de ere alkoholholdige eller ei, beror for en stor Del paa de Tegn, den organiske Forstyrrelse giver tilsyne, hvori de saa end bestaa.

Ved at følge den Retning, jeg har paapeget, eller ved andre Methoder, som har den samme Evne til fuld-

stændig at forandre den Basis, paa hvilken Patienten staar, have vi Grund til at haabe, at mange Personer, der have været hengivne til en yderlig Brug af Alkohol i flere Aar, kunne tilbagebringes til en Ædrueligheds-tilstand, nagtet de somoftest maa bære paa en eller anden kronisk Sygdom, der tilsidst lægger dem i Graven. Paa Dødslisten kan det maaske sees, at de ere døde af Paralyse (Lamhed), af Hjerneopløsning, Sygdom i Leveren eller en eller anden organisk Sygdom, medens Sandheden vilde være at de døde af Alkoholisme. Der er mange idag, som engang vare drikfældige, og som aldrig mere ville nyde alkoholiske Drikke. De have overvundet Vanen og derved givet Naturen og passende Remedier Anledning til at gjenopbygge og reparere det nedbrudte System, og kunne fremtidig fremtræde i et normalt Forhold blandt Samfundet og Verden.

Indhold.

Første Del.

Anden Del.

Skandinavens Boghandel

anbefaler sit righoldige Lager af

Norske og danske Bøger,

Stereoscopbilleder

af norske Landskaber og Byer samt

Fotografier

af berømte norske og danske Mænd.

Særlig Opmærksomhed henledes paa vort eget Forlag af gode og billige Bøger, passende for Læseforeninger.

Katalog sendes frit. ** **I Partier høieste Rabat.**

Skandinavens Boghandel,

183, 185 & 187 North Peoria Street, Chicago, Ill.

Skandinavens Bogbinderi

udfører Indbinding af Bøger og Alt til Faget henhørende godt, smukt og billigt.